National Library 55253 Library
Gen. Acquisitions Section Nationale
OTTAWA, Ont. K1A ON4
JUN 23 1983

VABA EESTLANE

Second class mail registration number — 1089.

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

ILMUB IGAL TEISIPÄEVAL JA NELJAPÄEVAL

Nr. 45 (2966) XXXII aastakäik | Neljapäeval, 16. juunil 1983 — Thursday, June 16, 1983 | Üksiknumbri hind 60 centi

Juubilar oma külalistega. Eesti Vabariigi aupeakonsul Ilmar Heinsoo 60. sünnipäeva koosviibimisel. Pildil vasakult prof. dr. A. Võõbus, Margot Heinsoo, Ilmar Heinsoo, pr. Raudsepp ja piiskop K. Raudsepp.
Foto: Vaba Eestlane

„Ainus süü, et olid eestlased..."

Kolme balti rahva ühine mälestusteenistus

Teisipäeva õhtul mälestasid balti rahvad oma N. Liidu poolt küüditatuid ühise ökumeenilise teenistusega St. Pauli kirikus, millest üle tuhande osa võttis. Kuna tänavused korraldajad olid leedulased, siis näis ilmselt nende arv olevat osavõtjaist suurim.

Prelüüdina mängis Anita Rundans orelil J. Pachelbeli helitöid, misjärel toodi kirikusse protsessioonina Kanada ja kolme Balti riikide lipud nende sõjaveteranide poolt, lisaks leedu skaudid ja gaidid oma lippudega, mis asetati altariruumi kõrvale hoidlaisse.

Alguslauluna lauldi „Üks kindel linn ja varjupaik" samaaegselt neljas keeles.

Eesti EELK piiskop K. Raudsepp ütles algussõnad ja alt Irene Loosberg laulis G.S. Händeli „I will mignify Thee".

Leedu meeskoor Aras laulis V. Verikaitise juhatusel. Pühakirja lugesid leedu preester A. Simanavicius ja läti õp. P. Dilys, misjärel meeskoor laulis „Sanctus, sanctus".

Sündmusekohase kõne pidas prof. dr. A. Võõbus. Oma mälestuskõnes elustas ta kohutava draama, mis tabas balti rahvaid ööl vastu 14. juunit 1941. Neist keegi ei saanud kasutada viimaseid väheseid minuteid vabaduses, et kaasa võtta, mis vaja. See sai saatuslikuks pikal reisil ja eriti talve tulekul.

Nimekirjade kohaselt oli ette nähtud Eestis 11.157, Lätis 16.205 ja Leedus 21.114, kes kuulusid küüditamisele. See tabas kõiki kihte üliskonnas.

Nende ainuke süü oli, et nad olid eestlased, lätlased ja leedulased. Laste ja alaealiste protsent oli eriti suur. Eestlaste juures 37% olid lapsed ja alaealised alla 20 aastat. See näitab, et küüditamise eesmärk oli balti rahvaste elujõu täielik hävitamine.

Suurem osa küüditatutest hukkus juba 1941/42 talvel. Uued aktsioonid rahvamõrva teostamisel toimusid 1945, 1946 ja eriti 1949. Kõnelenende järel üle paarikümne valmuliku ja Eesti ning Läti konsulid.

Paaritunnilisel mälestujumatu teenistusel toodi elavalt esile suur kuritegu kolma balti rahva vastu, kelle ainsaks süüks oli, et nad olid eestlased, lätlased ja leedulased ning armastasid oma maad.

ja mainis, et temal on üksikasjaline käsitlus kõikidest nendest kannatustest ja vereohvritest: „ Martyrdom of the Estonian People: the mortal struggle of an outpost of European culture", mis ilmub sügisel. See on jäädvustanud kõik need kohutavad vereohvrid.

Mälestusteenistuse sügavam mõte seisab aga selles, et end uuesti pühendame, et märtrite ja vaikima sunnitud orjastatud kodumaa eest kõnelda. Eriti kristlastele on see pühaks kohustuseks. Lõpuks tsiteeris kõneleja oma 35 aasta eest ilmunud raamatust „Communism's Challenge to Christianity":

„Niikaua kui piinamised, terror, koletused ja orjastamine kestavad, ei saa kristlane rahul olla, sest tema teab, et Jumal kui Looja kannatab nendes kannatajates".

Pärast J. Brahmsi „O Sacred Head Now Wounded" toimus iga rahva keeles nende hukkunute mälestamine ja kolmest küünlast ühe süütamine. Eestlasi mälestas õp. A. Roost, kuna kaks rahvarõivais tütarlast tulid põleva küünlaga kiriku esikust ja süütasid ühe küünlaist eestlaste mälestuseks. Lätlaste mälestuskõne pidas õp. A. Clems, kuna üks teismeline kahe lapsega süütasid küünla. Leedulasile ütles mälestussõnad preester dr. Pr. Gaida, kuna noormees kahe tütarlapsega süütasid küünla.

Irene Loosberg laulis G.S. Händeli „Te Deum", õp. U. Petersoo ütles lõpupalve, millele õp. I. Gaide laulis juurde „Meie Isa palve". Järgnes lõpulauluna „Jumal Sind me kiidame", peapiiskop A. Lusis õnnistas ja järgnesid Eesti, Läti, Leedu ja Kanada hümnid.

Osavõtvad lipud viidi jälle protsessiooni korras kirikust välja,

Kokkupõrked PLO ridades

Palestiinlased pole rahul Arafati mõõduka poliitikaga

BEIRUT — Palestiinlaste opositsioon Palestiina Vabastamise Organisatsiooni (PLO) juhile Yasser Arafatile on muutunud tugevamaks kui esialgne vastuhakk osutas. Möödunud kolmapäeval enam kui 10.000 Arafati oma Fatah gruppi kuuluvat ütlesid, et nad on ühinenud juba kolm nädalat kestnud vastuhakuliikumisega. Massilise ülemineku tegi teatavaks Fatah ametiisik Musa Awad Liibanonis.

Palestiinlased pole rahul Arafatiga tema mõõduka poliitika pärast võitluses Iisraeli vastu, tema rahuläbirääkimiste katkemise pärast Jordaania kuninga Husseiniga ja et Arafatil on soov palestiina võitlejad Liibanonist välja viia. Eriti hukkamõistu vääriliseks peetakse Arafati plaani PLO viimiseks Tuneesiasse, mille kohta Awad ütles, et see on „ameeriklaste unelmate maailm", viia palestiinlased eemale Kesk-Idast sinna Vahemere rannikule puhkama. Arafati vastased leiavad, et nende kohus on olla Liibanonis ja võidelda iisraellasist vaenlaste vastu igal pool.

Möödunud nädala lõpul arenes kuuajaline vaen avalikuks sõjaks, kus vähemalt 8 said surma. Tüli relvavendade vahel, mida Arafat on katsunud iga hinna eest vältida,

puhkes siiski verevalamiseks mässuliste ja Arafatile lojaalsete toetajate vahel.

Pärast võitlust süüdistasid mõlemad pooled teineteist võitluse algatamises Baalbeki linna lähedases baasis, 20 km kaugusel Süüria piirist.

Palestiina tsiviilisikud lõpetasid võitluse, moodustades inimbarjääri võitlevate poolte vahele. Beiruti raadio kinnitamata teateil olevat kokkupõrge nõudnud 40 surmaohvrit.

Arafat on olnud PLO juhiks 15 aastat ja seekordne on esimene ülestõus tema kui juhi vastu, kuna radikaalseile palestiinlasile polnud küllalt antud tegevust Iisraeli vastu võitlemiseks. Arafat näib olevat mures oma positsiooni pärast, käies Rumeeniast ja Alzheeriast abi saamas. Ees on külaskäigud Indiasse, Saudi Araabiasse, Kuvaiti ja teistesse araabia riikidesse.

N. Liidu juht Juri Andropov on saatnud Arafatile isikliku läkituse, toetades tema „legaalseid juhiõigusi" PLO-s.

Tema juhitulevikku aga peetakse kahtlaseks. Kuna mässulised said Süürialt relvi, siis arvatakse, et Süüria president võivat toetada PLO mässulisi ja Arafat võivat kaotada kontrolli ehk jääda tähtsusetule kohale.

Damaskusest saadud teatel N. Liidu juht Juri Andropov ja tema kõrgemad ametnikud kahes araabia riigis on pakkunud vahendaja osa järjest suurenevais lahkhelides, et päästa Arafati juhipositsiooni.

Andropov olevat isiklikult „õnnetu" lahkhelide pärast Palestiina Vabastamise Organisatsioonis ja on palunud, et Süüria katsuks kriisi lahendada.

Mässuliste juht Abu Mussa ütles lääne-saksa ajakirjale „Der Spiegel" antud intervjuus, et mässuliste grupp ei koosne mitte separatistidest, dissidentidest või mässulistest, vaid on Palestiina vabastamise liikumise löögirühmaks. Ta ütles, et Arafat ja tema abid on „poliitiliselt kõdunenud", kes on petnud oma kaasjuhte. Mässukatse toetajaiks olevat ka mõned araabia riigid.

Damaskusest teatatakse, et araabia juhid radikaalseist ja konservatiivseist riikidest on sekkunud vahele PLO omavahelise võitluse peatamiseks. Alzheeria president Chadli Benjedid kohtus Yasser Arafati delegatsiooniga ja sõjaka Popular Front esindajatega Palestiina Vabastamise Organisatsioonist.

Saudi Araabia kroonprints Abdullah rõhutas palestiinlaste üksmeelsuse tähtsust. Araabia Liidu peasekretär Chedli Klibi kohtus palestiina juhtidega.

Samuti on elavaid mõjutamiskatseid, läbirääkimisi ja kohtumisi olnud teiste riikide esindajatega... Ka Arafat ise on liikunud toetamise otsimisel ringi.

Arafati juhiisiku kohta ütles Saudi Araabia kuningas Fahd, et araablased on õnnelikud, kuna neil on Yasser Arafat PLO juhiks, kellele saab panna suuri lootusi. Talle vastas Arafat, et tal ja ta kaaslastel on suuri lootusi Palestiina vabastamiseks ja Jeruusalemm jääks siis kuningas Fahdi kätte. „Kui Jumal tahab, nad kohtuvad Jeruusalemmas!"

Vaatamata araabia riikide näilisele poolehoiule Arafatile,

on Fath liikmed nõudnud uue juhi valimisi ja esialgse komitee moodustamist,

kes vahepeal uue juhi valimiseni korraldaks Fatah asju.

Vägivallateod ja rünnakud iisraeli sõdurite vastu on pidevalt suurenenud Liibanonis, sundimaks neid kokkuleppe kohaselt lahkuma. Iisrael saatis nädala alul ühe oma tippsaadiku Washingtoni, et arutleda võimalikku osalist oma vägede väljatoomist Liibanonist, kus iisraeli sõdureid on hukkunud. Paaril korral on olnud suuremaid kokkupõrkeid Iisraeli ja Süüria vägede vahel.

Liibanoni parlament ratifitseeris Iisraeliga sõlmitud lepingu vägede väljaviimiseks,

kuid olevat vaevalt võimalik, et seda võiks teha täies ulatuses enne, kui ka Süüria oma väed ära viiks.

Iisraeli peaminister Menachem Begin on olnud viimasel nädalal pidevalt rünnakute all oma parlamendis, kuna Iisraeli sõjaväelaste hukkumiste arv suureneb, ja on selletõttu otsustanud Iisraeli väed ära viia vähemalt Beiruti ümbrusest ja keskosas asuvast Shouf mägestikust. Kogu Iisraeli valitsus olevat nüüd nõus osaliseks tagasitõmbamiseks Liibanonisse rajatavale tugevamale kaitsepositsioonile, kui president Ronald Reagan ei suuda mõjutada Süüriat oma vägede väljaviimiseks.

USA ettepanek relvastuse kontrollimiseks

N. Liidu lõhkelaengud suurema toore jõu, kuid vähema täpsusega

WASHINGTON — USA on avaldanud uue relvastuse kontrolli ettepaneku N. Liidule, pakkudes valikuvõimaluse piiratud rakettide ja lõhkelaengute või piiratud üldise hävitusrelvade kontrolli osas. Ettepanek tehti möödunud kolmapäeval, kui kaks suurriiki uuesti alustasid strateegiliste relvade vähendamise läbirääkimisi Genfis.

Valikuvõimaluse andmine andvat USA läbirääkijale Edward Rownyle rohkem paindlikkust võimalike teede leidmiseks oma eesmärgile jõudmiseks, ütles president Ronald Reagan uute ettepanekute teatavaks tegemisel. Rowny ütles, et see ettepanek teeb läbirääkimised lootusrikkamaks ja tal on võimalik N. Liidu ettepanekuid uurida rohkem konstruktiivsel ja positiivsel viisil.

Läbirääkimised kahe riigi vahel on kestnud 11 kuud väheste märkidega kokkuleppe saavutamiseks.

Just enne nüüdsete läbirääkimiste algust oli kümnepäevane vaheaeg.

Uue ettepaneku kohaselt USA on tõstnud kaugulatusega rakettide mõlemale poolele lubatavuse arvu kuhugi 850, selle esialgse ja N. Liidu poolt soovitud 1450 vahele. Täpne arv peetakse salaja, et anda läbirääkimistele rohkem paindlikkust.

Uus ettepanek ei tee mingit muudatust USA originaalses ettepanekus rakettide tuumalaengute arvu osas, mida kumbki pool võiks omada.

See jääb 5000-le, mis nõuaks mõlemalt poolelt umbes kolmandiku võrra oma jõudude vähendamist.

See näeb ka ette, et ainult pool neist 5000-st laengust võivad olla maabaasidest tulistatavais rakettides, mis on suurema täpsusega. Praegu on N. Liidul umbes 5900 nende 7500-st lõhkelaengust sellistes rakettides, mis tähendab ebatavaliselt suurt vähendamist. Alternatiiviks rakettide ja lõhkelaengute arvestamisel, ütles Reagan, võiks USA nõustuda üldiste hävitusrelvade lõhkelaengute raskuse piiramisega.

N. Liit on tavaliselt ehitanud suuri rakette ja raskeid lõhkelaenguid,

mille eesmärgiks on rohkem toores jõud kui täpsus; usutakse et laengu ja selle tulistamisjõu suhe on üks kolme vastu.

Millise tee suurvõimud valivad oma läbirääkimiste aluseks, jäädakse siiski kolme elemendi juurde — rakettide arv, lõhkelaengute arv ja tulistamistõuke laengu raskuse arvestamine. Lõhkelaengute ja rakettide vähendamine võib mitteotseselt mõjutada tulistamislaengu raskuse tähtsust ja tulistamislaengu vähendamine võiks mitteotseselt piirata rakettide ja nende lõhkelaengute arvu.

Kuna N. Liit valmistab suuri, mitme lõhkelaenguga rakette suure tulistamislaengu raskusega,

siis nad peaksid jääma uue Reagani ettepaneku kohaselt vähema rakettide arvu juurde.

See on positsioon, mida mõned peavad kergesti rünnatavaks. Kui ühe riigi lõhkelaengud on kõik asetatud suhteliselt väiksele arvule rakettidele, siis võiks vaenlane katsuda oma esimese rünnakuga neid tabada oma vähestest, kuid hästisihitud löökidega.

SUVIHARI/83
PIDUSTUS
SEEDRIORUL
toimub laupäeval, 2. juulil

AKTUS: kell 5.00 p.l.

Palvus — õp. ELMAR PÄHN

Võidutuli — E. V. aupeakonsul ILMAR HEINSOO ja Eesti sõjaveteranid.

Peokõne — dr. ROMAN TOI

Vabaõhukontsert — Toronto Eesti Segakoor — UNO KOOK'i juhatusel.

VABAÕHUTEATER: kell 9.30 õhtul.

EESTI RAHVUSTEATRI esitusel Lajos Zilahy komöödia — kolmes vaatuses

„PÄIKE PAISTAB"

Lavastab Lydia VOHU ..... Muusikajuht Olaf KOPVILLEM
Lavapilt Elmar Silma kavandi järgi Kostüümid Endla Komi ja Aino Tera
Osalised: Raoul Edari, Heino Halling, Endla Komi, Oudi Kalm, Leida Järvi, Linda Kukk, Harry Mürk, Edgar Kink, Aino Tera, Erik Kastein, Elna Libe, Jaan Kivisild, Valve Tali, Tiina Suit, Harry Lillioja, Susan Suit, Olaf Kopvillem.
Kaastegevad: Kitcheneri, St. Catharinesi ja Hamiltoni Eesti Seltsi Segakoori lauljad, Kalev Estienne tantsurühm Evelyn Koop'i juhtimisel — assisteerib Linda Laanes.

KESKÖÖTUND:

Mälestussamba esisel.
„Mõttelennul kodumaale..."
õp. ELMAR PÄHN

TANTS:

Vabaõhu tantsupõrandal — Georg Iltali kapelli saatel.

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

VABA EESTLANE

VÄLJAANDJA: O/Ü Vaba Eestlane, 1955 Leslie St. Don Mills, Ont. M3B 2M3

TOIMETAJA: Hannes Oja

TOIMETUSE KOLLEEGIUM: Karl Arro, Heino Jõe, Olev Träss

TELEFONID: toimetus 444-4823, talitus (tellimised, kuulutused, ekspeditsioon) 444-4832

TELLIMISHINNAD Kanadas: aastas $48.—, poolaastas $26.— ja veerandaastas $14.—

TELLIMISHINNAD väljaspool Kanadat: aastas $58.—, poolaastas $31.— ja veerandaastas $16.—

Aadressi muudatus 50 c. — Üksiknumbri hind 60 c.

FREE ESTONIAN

Published by Free Estonian Publisher Ltd.
1955 Leslie St. Don Mills, Ont. M3B 2M3

T.E. Ühispanga esimees W. Noolandi üle andmas preemiaümbrikke paremaile lõpetajaile. Pildil vasakult W. Noolandi, koolikomitee esimees H. Lupp, Ingi-Mai Loorand ja Sandra Rannu. Foto: Vaba Eestlane

Kommentaarid

Nüüd, kus tuumalaengutega varustatud rakettide arvu piiramine ja vähendamine on muutunud kogu maailmas tulisemaks päevaprobleemiks, on proportsionaalselt pinge suurenemisega muutunud ka N. Liidu ja Ühendriikide vahekorrad üha halvemaks. See on ka loogiline ja loomulik sündmuste käik, kuna Ühendriikide president Reagan tahab tasa teha seda vahemaad, mis tema eelkäijad venelastele andsid ning venelased omakorda löövad sõrad vastu ja ei taha taganeda kergelt kättevõidetud positsioonidelt.

Selles olukorras on loomulik, et paljudele tekib keelele küsimus: mis juhtub siis kui pinge suurenemisel kusagil tuumarelvade kontrolltsentrumis mõni viga tehakse, mille tulemusena pannakse kontinentide vahel kohutava hävitusvõimega raketid lendama ja vallandatakse sellega sõda, mida mõned eksperdid peavad maakeral eksisteerivale elule surmakella löömiseks.

Läänemaailmas ei teata, kuidas N. Liidus tuumalaengutega varustatud rakettide kontroll teostatakse ja kuidas seal saatuslik viimase nupu peale vajutamise süsteem töötab, kuid Ühendriigid ei pea andmete avaldamist oma kontrollsüsteemi kohta saladuseks. Ühendriikide tuumasõja ajutsentrum North American Aerospace Defence Command asub Colorado osariigis Colorado Springsi lähedal Cheyenne mäe südames, kuhu saabuvad luureandmed maakera satelliitidelt ja radarijaamadelt. Niipea kui venelased välja tulistavad tuumalaengutega varustatud raketi Ühendriikide suunas, hakkavad Colorados komandokeskuses kellad helisema ja hoiatussignaalid vilkuma. Mõne minuti jooksul saadetakse häiresignaalid Washingtoni ning nüüd jääb see juba Ühendriikide presidendi otsustada, kas jääda äraootavale seisukohale või anda käsk oma rakettidega vasturünnakule asumiseks.

Kuid kuidas on lood valealarmiga, mis võib põhjustada käsu vasturünnakule asumiseks? See küsimus on seda olulisem, et presidendil on aega otsuse tegemiseks ainult 30—35 minutit, mis on Venemaalt välja tulistatud rakettide lennuaeg Ühendriikide õhuruumi. Allveelaevadelt väljatulistatud rakettide puhul on see aeg isegi tunduvalt lühem, ainult 8—15 minutit. Cheyenne mäe sees asuva komandopunkti eksperdid on oma asjas kindlad ja on veendunud, et neil on kasutada kõik võimalused valealarmide kontrollimiseks. Seda kontrolli on tehtud minevikus mitmel puhul ning asjatundjate arvates ei põhjusta isegi miljon valealarmi sellise otsuse tegemist, mis saadab ameerika raketid vasturünnakule.

Ühendriikides on praegu siiski suureks probleemiks, kas tulistada oma raketid välja enne kui vene raketid kohale jõuavad ja oma hävitustöö teevad või asuda juba enne vasturünnakule, mis on loomulikult seotud tohutu riskiga kui tegemist on valehäirega. Washington on seni põhiliselt asunud sellel seisukohal, et vasturünnakule asutakse alles siis kui vaenlase laengud on langegenud Ühendriikide territooriumile. Viimasel ajal on aga hakatud selles teoorias kahtlema, kuna moodsate tuumarakettide tabamisvõime on nüüd palju suurem ja vaenulised raketid võivad hävitada suurema osa ameerika rakettidest enne kui suudetakse vastulöök anda. Küsimus on praegu põlevalt akuutne ning seda arutatakse sõjaliste ekspertide ringkondades elavalt. Mõlemal moodusel on oma pooldajaid ja vastaseid ning lõpliku otsuse tegemine raske.

Andropovi ja tema sõprade probleemid Kremlis on kahtlemata palju lihtsamad kuna venelased teavad, et ameeriklased ei hakka neid kunagi esimesena tuumalaengutega atakeerima.

☆

Kas Ühendriikide president Ronald Reagan kandideerib teistkordselt järgmistel parlamendivalimistel? Vabariiklaste partei ootab suure pinevusega Reagani otsust, kuid president peab paremaks vaikida ning lükkab otsuse teatamise päevast päeva edasi.

Kuid Washingtonis on õhus tundemärke, mis vihjavad Reagani teistkordselt maailma mõjukamale ja tähtsamale positsioonile kandideerimisele. Suurem osa presidendi

(Järg lk. 3)

Eesti rahva hävitamine

14. juuni hommik 1941 N. Liidu punaarmee poolt okupeeritud Eestis.

Kogu maa on ärevuses ja kannatab halvava shoki all. Öösel on punaarmee, NKVD ja nende kohalike, eesti käsilaste relvastatud erimeeskonnad tuhandetesse kodudesse sisse tunginud ja massiliselt eesti perekondi veoautodel raudteejaamadesse transporteerinud, kust neid kuulduste kohaselt Siberisse sunnitööle transporteeritakse. Väljavalitud ohvritele anti ainult paar tundi aega mõningate hädavajalike esemete kokku pakkimiseks ja kaasa võtmiseks ning siis algas kurb sõit vastu orjusele ja tundmatule tulevikule. Tuhanded kodud ja talud jäid tühjaks. Mahajäänute varandused rekvireeriti kommunistlike võimude poolt või langesid punaste vargapoiste saagiks.

Mis põhjusel seda tehti ja mille eest sunnitööle viidud karistati, jäi esialgu selgusetuks. Alles hiljem taipasid esialgsest närvivapustusest toibunud eestlased, et 1941. aasta 14. juunil toimunud esimese küüditamislainega oli alanud eestlaste ja teiste balti rahvaste süstemaatiline ja plaanikohane hävitamine Nõukogude Venemaa võimude poolt, millega kaasa läksid ka kohalikud eesti kommunistid, kellele see kuritegu jääb igaveseks hingele. Samalaadsed kommunistide hävitusoperatsioonid, mis taotlesid esmajärjekorras juhtkonna ja aktiivse rahvusliku elemendi väljaradeerimist toimusid samal ajal ka teistes Balti riikides, kust kogusummas 50.000 inimest Siberisse saadeti.

Nagu nüüd tagantjärele selgub, tehti Kremlis balti rahvaste hävitamise plaanid valmis juba enne seda, kui punaarmee Eesti, Läti ja Leedu okupeeris. Küüditamise käskkirjale, mis kannab numbrit 001223, kirjutas julgeoleku rahvakomissariaadi abi kindral Ivan Serov alla juba 11. oktoobril 1939. aastal — seega kohe pärast seda, kui Eesti ja N. Liidu esindajate poolt Kremlis vastastikune abistamispakt alla kirjutati. Kindral Serovi käskkiri annab detailseid juhiseid küüditamisoperatsioonide läbiviimiseks, nõudes isegi punaarmee jõudude viimist nendesse kohtadesse, kus on karta küüditamismeeskondadele vastuhakku. Käskkirjast selgub, et esmajoones tulid küüditamisele sellised isikud ja nende perekonnad, keda kahtlustati nõukogude vastases tegevuses ning kes silma olid paistnud oma rahvusliku hoiakuga. Tähendab need inimesed, keda peeti kõige võimelisemateks ja kardetavamateks nõukogude okupatsioonivõimudele vastupanu organiseerimiseks.

Sündmused pärast Teist maailmasõda Eestis kinnitavad, et 1941. aasta küüditamine oli tegelikult eesti rahva suure hävitamisprotsessi algus. Maailmasõda ja vahepealne saksa okupatsioon takistasid kommuniste oma hävitustöö lõpetamisele viimist plaanikohase kiirusega, kuid poolelijäänud kuritegu lõpetati 1949. aastal eesti talupojaklassi täieliku likvideerimisega ning 80.000 inimese küüditamisega Siberi aladele. Selle julmalt läbi viidud eesti rahva elujõu purustamisega oli vastupanu murtud ja Venemaalt saabunud võimumehed võisid hakata Eestis pnaarmee toetusel „uut elu üles ehitama", mille all tuleb mõista eesti rahva elustandardi allaviimist, maa paljaksröövimist, Eesti loodusvarade hävitamist ning eesti rahva terroriseerimist ning talle vastuvõtmata kommunistliku orjasüsteemi alla surumist.

On kurb, et vaba maailm ei ole suutnud midagi teha Eestis ja teistes Balti riikides toimunud elanikkonna plaanikindla hävitamise hukka mõistmiseks ja kurjategijate vastu süüdistuste tõstmiseks. Balti-kumis toimunud traagiliste sündmuste unustamine ja nendest möödalibisemine viitab jällegi sellele topeltstandardile, millega suhtutakse rahvusvahelistesse sündmustesse ja rahvusmõrvadesse. Jääb selgusetuks, miks rassilisel alusel teostatud massimõrvad on kõrgema kraadiga kuriteod kui okupatsioonivõimude poolt läbiviidud maa pärisrahva sihikindlad ja julmad hävitamisoperatsioonid. Või miks näiteks ei võrrelda Stalini ulatuslikke näljutamisoperatsioone iseseisva ukraina talupojaklassi hävitamiseks, mille ohvriks langes mõningate arvestuste kohaselt 10 miljonit inimest, Teise maailmasõda ajal aset leidnud juutide vastu suunatud holocaustiga?

Kui mõnelt poolt väidetakse, et N. Liidu poolt rakendatud terrori ja balti rahvaste hävitamiskampaaniate teostajaks oli Stalin oma NKVD juhtidega ning et Eestis olid tema tähtsamateks abistajateks 1941. aasta küüditamisel tolleaegne okupeeritud Eesti riikliku julgeoleku rahvakomissar Boris Kumm, siseminister Andrei Murro ja Eestimaa Kommunistliku Partei esimene sekretär Karl Säre, siis ei pea need vabandused kaugeltki paika. Kahtlemata olid kõik need mehed verejanulised terroristid, kuid sealjuures ei saa unustada, et kõige kurja juur peitub kommunistlikus süsteemis ja kõigis selle rakendajates, kes ei vali vahendeid oma vastastest ja teisitimõtlejatest lahti saamiseks.

1941. aastal ja 1949. aastal Eestis toimunud suured küüditamisoperatsioonid ei aegu ega unune. Ei unustata ka neid eestlasi, kes aitasid venelastel neid kuritegusid läbi viia ja eesti rahva asiaatliku orjaikke alla painutada. Ajalugu on sageli teinud ootamatuid keerdkäike ja kord tuleb ka aeg, kus õiglus taas jalule seatakse ja miljonite inimeste surmas süüdi olevad kurjategijad saavad õiglase karistuse või lüüakse vähemalt ajaloo raamatutes posthuumselt häbiposti.

K. A.

Intressid võivat aeglaselt tõusta

President Ronald Reagani peamine majanduslik nõuandja, majanduslikku nõukogu esimees Martin Feldstein on väljendanud kartust, et tõusvad intressid võivat aeglaselt isegi lämmatada majanduslikku paranemise USA-s, kui intresside tõusmise suund peaks jätkuma. Eriti võivat see puudutada nn. võtmetööstusi, kui igasugune paranemine kaoks ja tööstus võiks hakata jälle suurenema.

KGB tegi haarangu

Seitsmenda Päeva Adventistide kogudusele Riias

RIIA — Läti Seitsmenda Päeva Adventistide kogudus oli kogunenud ühel laupäeval oma jumalateenistusele ühe koguduse liikme majja, Seja tänavale nr. 59. Umbes 30 inimest oli kogunenud rahulikuks vaimulikuks koosviibimiseks, lugedes piiblit, lauldes koraale ja arutledes religioosse elu mõtteid.

Jumalateenistus oli kestnud rahulikult paar tundi, kui üks väikebuss sõitis tänavale maja ette, millest väljus 10 meest. Kaks neist olid nõukogude miilitsa vormiriietuses, ülejäänud tsiviilriietuses — mitmed kandsid tumedate klaasidega päikseprille. Mehed rääkisid mõne minuti omavahel. Siis äkki hüppas üks üle aia, kuigi õuevärav oli avatud. Maja piirati sisse ja uksele alustati tagumist.

Majas olijad ei avanud ust, selleasemel nad tahtsid teada, mida nende kutsumata külalised soovisid.

Üks hääl käsutas, et uks tuleb avada. Nad olid tulnud „dokumente kontrollima". Kogudus oli näinud nende tulekut ja teadis, mis sorti kontrolli oli oodata.

Läti adventistid selgitasid läbi ukse, et täna oli nende pühapäev ja nõudsid, et nende rahu mitte ei segataks.

KGB agendid vastasid veelgi metsikuma tagumisega. Oli hüüdeid, et uks tuleb maha murda. Iga akna juures seisis üks agent, kuhu pääsemiseks nad olid tallanud lillepeenraid ja trampinud puruks lilli.

Lõpuks uks murdus, aga sissepääsemine ei läinud kiiresti. Kui esimene uks oli maha lõhutud, ei andnud teine nii kergesti järele. Nii lukk kui käepide purustati. Läbi purustatud ukse sissetungijad katsusid torgata seesolijaid koguduse liikmeid teravate oradega, kuid õnneks ei olnud keegi nii lähedal uksele.

Viis kgb-last lahkusid ukse juurest ja asusid akna juurde. Nad purustasid kergesti aknaklaasi. Jõudnud sisse, nad purustasid teise ukse ja lasksid seltsimehed sisse. Siis algas terror. Keegi karjus:

„Keegi ei liiguta end! Seiske oma kohal, teie närud, teie põrandaalused".

Kui miilitsamehed ja KGB agendid katsusid tulla ruumi koguduse naised katsusid blokeerida sissekäiku. Majaperemees ja ta abikaasa küsisid nüüd võõrailt, et nad näitaksid oma tõendeid.

Üks kgb-lane vastas: „Võibolla te tahate, et me võtaksime oma riided seljast?" Majaperenaine pr. Darguzene kanti bussi, samal ajal kui ta protesteeris brutaalsuse vastu.

Kui üks kgb-lane pildistas kiriku liikmeid, üks lätlane alustas omakorda KGB meeste pildistamist. See üllatas sissetungijaid, ja mõneti lollistununa nad hüppasid kõrvale.

Üks agentidest astus ette ja ütles, et tema nimi on Iljin. Adventistid tundsid teda juba eelmiselt haarangult ja ülekuulamistelt Riia peakorteris;

enne oli ta nimi olnud Ishtshenko ja Denijsov. Seekord ta kandis tsiviilriietust ja näitas oma ametitunnistust — Riikliku Julgeoleku Komitee vanemleitnant Iljin.

Iljin ütles kristlastele, et nad annaksid oma nimed ja näitaksid oma isikutunnistusi. Ta ütles, et ta märgib üles ainult nende nimed, aga hiljem võidakse õiglane karistus määrata ebalegaalse koosoleku pidamise pärast.

Kogudus juhiti ühte ruumi. Siis hakati maja metsikult läbi otsima. Lõhuti peeglid, põrand ja osa pöö-ningust kisti lahti, voodid ja toolid lõhuti ning pöörati kummuli. Kui lõhkumine oli lõpetatud, näidati majaelanikele läbiotsimise käsku.

Pr. Darguzenes toodi bussist tagasi ja temalt nõuti läbiotsimise käsule alla kirjutamist. Naine keeldus.

Miilitsakapten Verobjoi sai vihaseks ja karjus: „Ah nii! Me kutsume oma miilitsaüksuse kohale!" Koguduse liikmed haarasid üksteisel kätest ja hakkasid laulma „Me oleme kristlikud sõdurid". Umbes paaristkümnest noorest miilitsategevusse värvatust mehest grupp jõudis kohale. Kui nad pärale jõudsid ja nägid kristlasi nad olid väga üllatunud. Vorobjoi andis käsu koguduseliikmete vahistamiseks, aga ükski ei liigutanud end. Vorobjoi kordas oma käskl ust ja adventistid jätkasid laulmist. Sõdurid ka siis ei reageerinud käsule, kuid üks võttis oma mütsi peast.

Kartus KGB ees sai siiski lõpuks võidu ja noored kuuletusid. Adventistid vahistati ja sunniti laiali. 9 arreteeriti.

Pr. Darguzenes jäi haigeks, aga kgb-lased ei lubanud arsti kutsuda.

Alles siis, kui nõukogude ametivõimud olid lahkunud said sõbrad teda aidata ja saata meditsiinilise abi järele.

Haarangu ajal oli kogu elamute blokk piiratud. Ka liiklus ja avalikud transportvahendid ei saanud tänavalt läbi. Ka naabrid hoiti eemal, et nad ei saaks olla tunnistajaiks sellele toorele aktile.

Haarang oli kestnud peagu kuus tundi. Nõukogude võimud jätsid maha kolm lõhutud ust, ühe purustatud akna, pilbasteks lõhutud mööbli, riietelt kistud nööpe, hirmunud, kriimustustega lapsi, kuna pr. Darguzenes oli saanud südameataki.

Balti Vabadusliidu bülletään „Baltic Bulletin"

Shveitsi oma „Mata Hari"

Suure maailma intriigitseva tegevusega elu on jõudnud ka viimasesse Euroopa pealinna, mille valitsus- ja parlamendihoone aknast võib näha lehmi mäletsemas transendentaalses mõtiskluses vastaspoolsel mäestikuniidul. Bern on hirmust värisedes kuulda saanud nende oma „Mata Harist".

Veetlev ja naeratlev blond ameeriklanna, kelle baarileti äärde parlamendihoone kõrvale olevasse Bellevue hotelli shveitsi poliitikud ja ametimehed alati kiirustasid pärast vaidlusi parlamendihoones, on nüüd ehmatuseks avastanud, et nende veetlev teenija oli saatana agent.

Shveitsi vooruslikes ringkondades tekitab segadust seegi teade, et kauni blondi aktiivsus ei piirdunud vaid grokide pakkumisega kummargil üle baarileti. Kuigi välismaalastelt oodatakse, et nad austaksid Shveitsi riiklikke institutsioone ja asutusi ning nende kõrgeid esindajaid,

siis peetakse ikkagi liigseks, et auosutamisi jätkatakse kuni voodilinade vahele.

Veetlev ja sharmikas Alexandra Lincoln, Bellevue kaunitar, on põhjustanud ehmatamapaneva tunnetetormi alles pärast seda, kui ta 17. mail mööda nud aastal, ehk peaaegu aasta tagasi vangistati. Varsti alustatakse tema vastu kohtuprotsessi ja siis võivat olla Bernis „mõõga kõlinat kuulda".

Parlamentaarid ja ametimehed, kelle nimed on püsinud siiski senini saladuses, juba värisevad. Shveitsis peetakse nimelt eeloleval sügisel parlamendivalimisi mis võivad mõjuda,

kui kohtu-uurijad eriti pehmelt ei kohtle isikuid, kes on Alexandra linade kortsutamisega koos paljastanud muidki tavaliselt salajaseks peetavaid asju.

Need kogutud andmed võivat olla Liibüas kolonel Muammer Gadaffi käes.

Vahendaja, Liibüa Bernis asetseva „rahvusbüroo" ehk suursaatkonna ametnik Mohammed Abdel Malik on juba lahkunud maalt, kuna teda on diplomaatliku tava kohaselt viisakalt palutud mujale maale minna oma spionaazhitööd jätkama. Alles on Alexandra, kelles shveitsi ajakirjandus näeb nüüd inglise kuulsa John Profumo skandaalis kuudsaks saanud Christine Keeleri.

Shveitsi ajakirjandus on just neil päevil pääsenud lähedale kogu asjale, millest ametikandjad on katsunud vaikida.

Tavalised shveitsi spionaazhilood ei huvita inimesi, kuna väljasaadetud on tavaliselt sõjaväeatašheesid, diplomaate, lennuühinguteametnikke, ajakirjanikke või muid selliseid, kellest juba teatakse, kes nad on.

Aga hea väljanägemisega blond kaunitar annab shveitsi ajalehtedele rohkem ainet.

„Blick" ja „Basler Zeitung" ja nende järel kõik teised näivad otse hingeldavat jooksus kauni Alexandra pärast. Kes teab, kas see oleneb ehk sellest, et nagu kogemata asub Berni ajakirjanduse teadetebüroo samas Bellevue hotellis.

VALVEARST NÄDALALÕPUL

18. ja 19. juunil
dr. M. Leesment, tel. 481-6834

25. ja 26. juunil
dr. T. Maimets, tel. 493-7231

Eesti jurist kaitses doktoriväitekirja

2. juunil kaitses Stokholmi Ülikoolis Frescatis B-hoone 4. saalis õigusteaduse doktorikraadi saamiseks oma väitekirja noor eesti õigusteadlane ja Stokholmi Ülikooli õppejõud Erik Nerep. Tema väitekiri kujutab endast 740. lk. teaduslikku tööd „Extraterritorial Control of Competition Under International Law". Väitekirja kaitsmine oli avalik ja sinna olid teretulnud kõik asjast huvitatud. Erik Nerep lõpetas Stokholmis Eesti Algkooli 1964. a.

Laskur-maailmameister surnud

Stokholmis suri 25. mail 77-aastane endine eesti laskur-maailmameister Villem Johannes Jaanson. Lahkunu oli sündinud 22. oktoobril 1905. a. Tartus. Iseseisvuse ajal oli ta kutseline sõjaväelane, kelle eriharrastuseks oli laskesport. Ta kuulus tookordsesse maailmaeliiti koos teiste eesti laskursuurmeistritega, kellega ühiselt Luzernis võideti kuulus Argentiina karikas. Villem Jaanson saavutas ka individuaalselt maailmameistri tiitleid. Ka Rootsi asumise järel võttis ta edukalt osa sealseist laskevõistlusist. EPL

JAAN ALMER
KATUSETÖÖD
Tel. 293-2128
773-2014
Teeme uusi ja parandame vanu nii linnas kui ka suvilates.

Kommentaarid...

(Algus lk 2)

tähtsamatest nõuandjatest Valges Majas on jõudnud veendumusele, et Reagan ei anna 1984. aastal võimuohje käest, kuigi eluaastate koorem võib röövida valimiskampaania ajal suure osa Reagani praegusest nooruslikust energiast.

President Reagani mõnad viimased kõned ja väljendused kinnitavad, et ta on endamisi juba otsusele jõudnud teistkordselt kandideerimiseks. Ta on hakanud demokraate tunduvalt teravamalt atakeerima ja mõned tema kõnereisid väljaspoole Washingtoni lõhnavad tugevasti valmiskampaania järele. Presidendivalmiste strateegid arvavad, et Reagan apelleerib toetuse saamiseks esmajoones nende gruppide poole, kes ta eelmiste presidendivalimiste ajal Valgesse Majja viisid. Need on konservatiivid, etniliselt grupid, tööliste ringkonnad ja farmerid. Kuid nendele lisaks püüab ta arvatavasti poolehoidu võita värviliste ridadest, samuti ennustatakse, et ta katsub omale senisest suuremat toetust saada naiste ridadest ja keskkonna kaitsjate hulgast.

Oletatakse, et Reagan ootab veel mõned kuud enne kui ta valimiskampaaniale täied tuurid peale paneb. Asjatundjad väidavad, et kandidaat, kes liiga vara valimiskampaaniaga alustab, jookseb enne valimisi verest tühjaks ning jääb istuma kui vastaskandidaadid temast mööduvad. Kuid Reagan on sellel alal nii suurte kogemustega mees, et ta oskab õige momendi välja valida kampaania alustamiseks ning selle tempo üles kruvimiseks.

Kahju ainult, et valimiskampaania ajal jäävad valitsemise asjad laokile ja president peab häälte kogumiseks isegi mõneski välispoliitilises küsimuses järele andma ja kompromisse tegema, mida ta tavaliselt ei teeks.

AMI

Miss Tallinna valimise õhtul esinesid kandidaadid nende spordialade vastava riietusega ja ühinesid siis lõpuks ühiseks lavatantsuks. Foto: Vaba Eestlane

HARJUMAA VIRUMAA JÄRVAMAA TARTUMAA VALGAMAA VÕRUMAA PETSERIMAA VILJANDIMAA PÄRNUMAA LÄÄNEMAA SAAREMAA

ESTO-84 MAAKONDADE PÄEV

8. kuni 15. juulini 1984. a. toimuvad Kanadas, Toronto linnas Neljandad Ülemaailmsed Eesti Päevad — ESTO-84. Kaheksale päevale on jagatud kümneid üritusi, milledest iga külaline võib osa võtta oma huvi kohaselt ja kasutada oleva aja piirides.

Üks neist üritusist on päevase kestvusega ja toimub teisipäeval, 10. juulil 1984. Kokkutuleku nimeks on Maakondade Päev. Teatavasti koosnes Eesti Vabariik üheteistkümnest maakonnast. Neile lisandub Hiiumaa, mis ei olnud küll administratiivselt iseseisev maakond, kuid moodustas saarena geograafiliselt omaette terviku. Sellise põhimõtte kohaselt on ka hiidlased organiseerunud paguluses.

Maakondade Päevale on teretulnud kõik rahvuskaaslased,

kes on huvitatud iseenda või oma vanemate maakondlikust kuuluvusest kodumaal.

See on niisiis mõeldud eesti rahvuskultuuri ja tavade viljelemiseks ja säilitamiseks.

Maakondade Päev toimub Toronto esinduslikus Royal York hotellis, mis asub kesklinnas pearaudteejaama vastas. Algus on kell 9.00 hommikul ja lõpeb kell 5.00 pärast lõunat.

RAAMKAVA: kell 9.00—12.00 maakondlikud kokkutulekud, kell 12.00—14.00 maakondadevahelised külastamised, kell 14.00—17.00 ühine õhtusöök ja esinemised.

Õhtusöök maksab $20.00 isikult. Maakondlikel kokkutulekuil on väike tasu kulude katteks. Õhtusöögi ajal esineb rahvapillide orkester. Samal ajal toimub ka rahvustikanditega kaunistatud rõivaste moenäitus. Moenäitus haarab eesti naise, mehe ja lapse puhke- ning peorõivastust ja oma uudse laadi tõttu tõotab kujuneda ülimalt huvitavaks.

Esinemisi võib toimuda ka üksikute maakondade poolt korraldatud kokkutulekuil.

Igale maakonnale on reserveeritud omaette ruum, arvuliselt väiksema osavõtjaskonnaga maakondadele üks ruum kahele.

Maakondade Päeva organiseerivaks ja juhtivaks jõuks on Maakondlik Esinduskogu, kuhu kuuluvad esindajad kõigist Torontos tegutsevatest maakondlikest organisatsioonidest ning on koostöös eesti etniliste ja rahvuskultuuriliste organisatsioonidega. Mainitud maakondlike kogude tegevus on aastate jooksul olnud väga elav, haarats lugematuid hästiõnnestunud üritusi. Sellise teovõimelise ja suurepäraselt kokkusulanud mees- ja naiskondade panus garanteerib Maakondliku Päeva sajaprotsendilist õnnestumist. See on koht ja aeg, kus igaühel on võimalus kohtuda suurürituste keerises.

TULGE KÕIK MAAKONDADE PÄEVALE teisipäeval, 10. juulil 1984. a. Toronto Royal York hotellis! KOHTUME JÄLLE!

Informatsiooniks: Maakondliku Esinduskogu esimees Johannes Vihma, 63 Edenvalley Dr., Islington, Ont. M9A 4Z5, Canada; abiesimees Salme Vesi, 68 High Street, Toronto, Ont. M8Y 3N9, Canada; või: „Maakondade Päev", ESTONIAN HOUSE, 958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6, Canada.

Eesti Päevalehe esindaja Inglise kuninganna vastuvõtul

STOKHOLM — Inglise kuninganna Elizabethi ametliku külaskäigu esimesel päeval toimus vastuvõtt 150-le pressi esindajale kuningliku jahtlaeva „Britannia" pardal. Ainsa eesti ajakirjanikuna sai kutse „Eesti Päevalehe" reporter Karin Saarsen, kellel oli võimalus kuningannaga juttu vesta eelmise ametliku külastuse üle juunis 1956. Tollal töötas Karin Saarsen Briti teadetebüroo Reuteri juures.

Maksuvabad kasumit mitteotstavad organisatsioonid

Kuuldused kõnelevad, et riigi maksuamet on viimastel kuudel kontrollivalt tundnud huvi tulumaksuvabade kasumit mittetaotlevate organisatsioonide (non-profit organizations) tegevuse vastu. Põhjus arvatavasti on selles, et selgitada kas osa nende tegevusest ei peaks kuuluma maksustamisele.

Kaaluv enamus eestlaste poolt Kanadas asutatud ja etnilise ilmega organisatsioone kuuluvad maksuvabade organisatsioonide kategooriasse.

Tulumaksu seaduse paragrahv 149 (1) (1) loetleb maksuvabade organisatsioonidena klubid, seltsid või ühingud, mis oma iseloomult ei ole heategevad (charity) ja on asutatud ning tegutsevad eksklusiivselt sotsiaalseks hüveoluks, elanikkonna heaoluks, lõbutsemiseks ehk meelelahutuseks või mõneks muuks eesmärgiks, väljaarvatud kasumi taotlemine.

Seaduse tõlgendamiseks on Tulumaksuministeeriumi (Revenue Canada) poolt avaldatud 18. veebruaril s.a. informatsiooni bülletään nr. IT-496. Bülletäänis juhitakse tähelepanu,

et üks organisatsioon võib kuuluda maksuvabade organisatsioonide liikkonda, kuid sissetulek omandist (property) ja teatud kapitali kasumid võivad kuuluda maksustamisele.

Edasi juhitakse bülletäänis tähelepanu, et maksuvabad organisatsioonid peavad eranditult tegutsema asutamisel seatud eesmärkide täitmiseks ja mingi osa sissetulekust ei tohi olla kasutatav omanike, liikmete või aktsionäride isiklikuks tuluks, väljaarvatud ühenduses amatöörsportlaste edutamiseks Kanadas. Heategevate organisatsioonide (Registered Charity) kohta on valitsuse poolt avaldatud eraldi tisrkulaar.

Bülletäänis antakse ühtlasi tõlgendavalt ülevaade tegevuslike näidetena kirjeldused alade kohta,

mis võiksid olla maksuvabade organisatsioonide tegutsemiste alusteks.

Maksuvabade organisatsioonide liikkonda näiteks ei kuulu organisatsioon, mis on primaalselt asutatud, et müüa oma liikmete saadusi või teenindust tasu või komisjoni eest ühenduses müügi propageerimisel.

Maksuamet asub seisukohal, et organisatsioon ei tegutse täielikult mitte kasumit taotleval eesmärgil,

kui selle peamine tegevus seisab kaubanduses või äris, s.o. see tegutseb ärilisel viisil ja selle kaubad või teenindus ei piirdu ainult nende liikmetega,

tegutseb enam kasumi kui kulude katmise alusel ning tegutseb äriliselt võistleval pinnal maksustatavate ettevõtetega.

Ühing võib teenida sissetulekut üle oma kulutuste piiride, eeldusel, et tulumaksu seaduse piiritlused on täidetud. Ent aga, kui oluline osa ülejäägist on aasta-aastalt kuhjunud ja see ülejääk ületab organisatsiooni tegelikud vajadused kasumit mitte taotlevaks tegevuseks, siis maksuamet tõlgendab, et kasum oli üheks ajendiks milleks ühing tegutses.

Eriti siis ilmneb kasumi küsimus, kui kuhjunud varasid kasutatakse pikaajalisteks investeerimisteks,

et toota sissetulekut või suurendada ärilisi operatsioone, või neist ülejääkidest antakse laene liikmetele, aktsionäridele või maksust mitte vabastatud isikutele.

Ka aasta-aastalt garanteeritud sissetulekuga investeerimised (term deposit or guaranteed investment certificate) võivad olla maksustamise põhjuseks.

Mõõdukad palgad või tasud (fees or honorariums), mis makstud organisatsiooni liikmetele tehtud tööde või ülesannete täitmise eest ei diskvalifitseeri ühingut tema maksuvabast seisundist.

Kui organisatsiooni tegevus vastab käesoleva kirjutise alguses mainitud seaduse paragrahvi nõuetele,

siis organisatsioonil ei ole kohustust tulumaksulehe täitmiseks, kui seda eraldi ei ole tulumaksuameti poolt taotletud.

Kui organisatsioonil on aga näiteks palgalisi teenistujaid, siis organisatsioon peab muidugi täitma tööandjana teisi tulumaksu seaduse norme mahaarvamiste ja kinnipeetud summade edasimaksmise kohustusega.

Juhtumeil, kui tulumaksuameti poolt taotletakse organisatsioonilt tulumaksulehe täitmist, siis vastuväitluseks maksuvaba seisundi õigustamiseks oleks soovitav põhjalikult tutvuneda artiklis mainitud bülletääniga, mis on hangitav kohalikust maksuametist.

E. Soomet

Toronto Eesti Ühispank
958 Broadview Ave. Toronto, Ont. M4K 2R6
Ühenduses on jõud!
Odavad laenud kaasmaalastele
Informatsiooniks helistada:
465-4659

Alcan Building Products Authorized Dealer
VIHMAVEERENNID JA TORUD
ALUMIINIUM AKNAD JA UKSED
RÄÄSTAALUSED JA PÄIKESE VARJUD
20 AASTA GARANTII
LÄTI ETTEVÕTE
Century Aluminum Installers
2226 Dundas St. W. Toronto, Ont. M6R 1X3
Telefon 534-2864
Võtke ühendust firma omanikuga. — Ei mingit vahemeest.
Omanik ARTURS MIME

OLD MILL TAILORS
7 RIVERVIEW GARDENS, TORONTO
(1 plokk läänepool Jane'i, Bloori lähedal)
TEL. 769-9535
DAAMIDELE ja HÄRRADELE ÕMBLEMINE TELLIMISTE JÄRGI
RUDY SCHNEIDER

KÕIK AIANDUSTARBED
TIMBERLINE NURSERIES and LANDSCAPING LTD.
26 Ferndale Dr., Barrie, Ont. (Hwy 90 & 400)
Külastage meie äri ja kasvuhoonet teel suvilasse.
Tasuta nõuanne koduümbruse kaunistamiseks.
Omanikud LIA ja ERIK HESS
Tel. 705-726-2951

VABA EESTLANE kaks korda nädalas

	Maksab Kanadas:	Väljaspool Kanadat:
Aastas	$48.—	$58.—
Poolaastas	$26.—	$31.—
Veerandaastas	$14.—	$16.—

KIRIPOSTIGA + SAATEKULU

	Kanadas:		Väljaspool Kanadat:
aastas	$52.—	+ $39.—	$44.—
poolaastas	$28.—	+ $19.50	$22.—
veerandaastas	$15.—	+ $ 9.25	$11.—

VÄLJASPOOL KANADAT ja USA-d:

LENNUPOSTIGA aastas $52.—, poolaastas $28.— ja veerandaastas $15.— + SAATEKULU — aastas $66.—, poolaastas $33.— ja veerandaastas $16.50

Aadressi muudatus 50 centi. Üksiknumbri hind 60 centi

Kanada aadressidele palume märkida „POSTAL CODE" ja USA aadressidele „ZIP CODE"

Pangatshekk või rahakaart kirjutada Free Estonian Publishers nimele.

Tellimine saata:

VABA EESTLANE
1955 Leslie St., Don Mills, Ont. M3B 2M3

Palun mulle saata VABA EESTLANE aastaks / poolaastaks / veerandaastaks — tavalise / kiripostiga alates ..... 19..... Tellimise katteks lisan $..... siinjuures rahas / tshekiga / rahakaardiga. **(Raha saata ainult tähtkirjas).**

Nimi .....

Aadress .....

.....

.....

.....

KALLIST ABIKAASAT, ISA JA VANAISA

ANSELM KURG'e

sündinud 19. juulil 1920 Otepääl
surnud 9. juunil 1983 Cambridge, Ontario

mälestavad sügavas leinas

abikaasa ELLA
poeg URMAS perekonnaga
poeg MAARJUS perekonnaga

ARMAST

KAAREL SÕMERMAA'd

sündinud 11. novembril 1904 Haaval
surnud 13. juunil 1983 Solnas Rootsis

mälestavad

LEMBIT ja LINDA SÕMERMAA

HEAD KAUAAEGSET SÕPRA

ANTS PURJE't

mälestab kurbuses

PAUL KURRE abikaasaga

OOTAMATULT VARALAHKUNUD ONUPOEGA

PAUL SAAR't

sündinud Narvas
surnud New Brunswickis

mälestavad leinas

L. MERIVEE abikaasaga
SUGULASED Eestis

Kauaaegset armast ja abivalmis sõpra

HEINO TALU

mälestavad leinas

JUTA ja KALJO ILVES
ASTA ja LEMBIT ILVES
VALLI ja UNO TAMM

Lugupeetud ja armast klubi liiget

ANTS PURJE't

mälestab leinas

EESTI PENSIONARIDE KLUBI TORONTOS

Armast venda, onu ja õemeest

KONSTANTIN DEMCHUK'i

mälestavad leinas

CITA BRUTUS
DAGMAR LECLERC
DAGMAR KAASIK

Armast kauaaegset töökaaslast ja sõpra

HEINO TALU

mälestavad

AGNES ja MIHKEL KOLK
LYDIA ja LEMBIT KOLK

Lugupeetud klubi liiget ja spordisõpra

ANTS PURJE't

mälestab

EESTI SPORDISELTS „KALEVI" SUUSAKLUBI

Kauaaegset perekonnasõpra

ANTS KURG'e

mälestavad

LEIDA ja MEMM
HILVE ja TAAVI
TIIU ja VIIDO perekondadega

Ootamatult lahkunud kauaaegset perekonnasõpra

HEINO TALU

mälestavad

HEINO ja LEIDA SEPP

Avaldame sügavat kaastunnet LIINA PURJELE
tema armsa isa

ANTS PURJE

surma puhul

KORP! FIDENTIA Kanadas

Avaldame sügavat kaastunnet tütrele, ELVI SIIMONILE
abikaasaga, tema ema

THERESE RUSSAK'u

surma puhul

BERNHARD ja LINDA RISTMÄGI
BERNHARD ja MEIDA MIHKLEPP

Kauaaegset armast sõpra

HEINO TALU

mälestavad leinas
ja avaldavad kaastunnet Leidale

MARIA
RIINA ja ALEKS perekonnaga
ARMILDE

Armast sugulast

ANTS PURJE't

leinab

LJUBA HÕLPUS tütardega

Kauaaegset sõpra

HEINO TALU

mälestavad kurbuses

ERIKA ja OSVALD TIMMAS

Head sõpra

HEINO TALU

leinavad

F. HEINSAAR perekonnaga
E. KÄÄRMANN perekonnaga
H. SEPP perekonnaga

Kauaaegset head sõpra

ANTS PURJE't

mälestavad leinas

AUGUST ja MALLE LAANSOO

Armast

ANTS PURJE't

leinavad sügavas kurbuses

JUTA ja ELMAR ANDERSON
AIKI ja LEMBIT PÜRGE

Armast

HILDA HÄRM'a

sündinud 20. mail 1897 Viljandi vallas
surnud 21. mail 1983 Lakewoodis, N.J.

mälestab sügavas leinas

OLEV HÄRM perekonnaga

Leinateateid

Londonis, Inglismaal, suri 13. veebruaril Kurt Blumenfeldt, sündinud 1. augustil 1906 Pärnus.

Londonis, Inglismaal, suri 12. veebruaril Viktor Raudla, sündinud 27. aprillil 1905 Elvas.

Brüsselis, Belgias, suri 5. veebruaril Brido Pelmas, sündinud 30. novembril 1899 Rakveres.

Gooles, Inglismaal, suri 14. jaanuaril Paul Rinne.

Huddinges, Rootsis, suri 7. märtsil Ants Teedla, sündinud 28. juulil 1915 Vigalas.

Lakewoodis, USA-s suri 25. veebruaril dipl. rer. hort. Aleksander Prima, sündinud 9. juulil 1906 Udernas, Tartumaal.

Uppsalas, Rootsis, suri 3. märtsil Amanda Kaljuste, neiuna Koppel, sündinud 29. aprillil 1918 Saaremaal.

Göteborgis, Rootsis, suri 23. veebruaril Johan Tohver, sündinud 24. septembril 1910.

Fresnos, Californias, suri 4. veebruaril Hans A. Sütiste, sündinud 3. juulil 1885 Ipikus.

Stokholmis suri 8. märtsil Alice Pastarus, neiuna Raud, sündinud 19. novembril 1918 Tallinnas.

New Jerseys, USA-s, suri 24. veebruaril Maimo Treiart, neiuna Paabo, sündinud 22. aprillil 1920 Tartus.

Sundbybergis, Rootsis, suri 28. veebruaril Eduard Mihkelson, sündinud 17. veebruaril 1899 Paaslepas.

Stokholmis suri 17. veebruaril Wilhelmine Sauman, sündinud 11. mail 1887 Põtsamaal.

Nõukogude r

Juudid ise

**MOSKVA — Nõu
mis süüdistab Hitler
maailmasõja ajal os**

Nõukogude ametlik
kiidab raamatut si
„vajalikku" ja „veen
mat sisaldab väite, e
sikkodumaa annab ka
neile juutidele, kes
pool Iisraeli.

261-leheküljelise ra
Lev A. Kornejev väid
lojaalsust kasutatakse
li eriteeninduste hulg
neerimiseks.

**Prominentseid nõu
kutsutakse uue o
„Nõukogude Avalik
lik Komitee" liikme**

Ka on ajakirjandus v

Toronto parki
suveprogram

Toronto parkide ja
se osakonna poolt il
grammide raamat, ku
jel on toodud kohad
toimub tegevus park
väljakuil, meelelahut
konnakeskusis, ujulais
jakuil. Programmis
üksikasjalik ülevaade
sest tegevusest
noortele ja lastele kõ
Tegevuse hulgas on
õppekursusteks tennis
sitööde ja võimlemise
tasuta kõigile Toron
Programm on saada
raamatukogudes, ühis
sis ja meelelahutuskes
tos.

ESTO-84 kunst
vastamis-kuup
edasi lükatud

ESTO-84 kujutavkun
teatab, et näituse üles
vastamis-kuupäev on
1. augustini 1983, suur
võimaldamiseks.

Kutsume kõiki välis
si kunstnikke osa võt
kujutavkunsti valiknäit
kunsti või skulptuuri
on kõrge kunstilise ta
dusliku näituse kujund
de valiku teeb zhürii
põhjal.

Näitus toimub Toron
Centre'i eesruumides,
malus esitada kuni 150
tuse kestvus võib olla
kuu.

Siiani on toimkonna
umbes 30 kunstnikku,
gastatud täpsem näitus
ja registreerimiseks
hised.

Palume kõiki kun
veel soovivad osa võ
sellest hiljemalt 1. a
aadressil: Lia Holmb
terton Drive, Isling
M9B 3G8, Canada.

Kujutavkunst

Eestlaste poolt eeli

Matusemaja on t
tot sama perekonn
Moderniseeritud
küllaldaselt parkim

ROS
FUNE
T. L. M
467 Sherb

G
Tel. 4
Värsked ja e
Kunstkäsitöid
Rääg

Nõukogude raamat ütleb:

Juudid ise süüdi holocaust'is

MOSKVA — Nõukogude ametivõimud on edutanud uut raamatut, mis süüdistab Hitleri võimule tõusmises ja juutide massimõrvas II maailmasõja ajal osaliselt juute endid.

Nõukogude ametlik ajakirjandus kiidab raamatut sionismist kui „vajalikku" ja „veenvat". See raamat sisaldab väite, et juutide kaksikkodumaa annab kaksiklojaalsuse neile juutidele, kes elavad väljaspool Iisraeli.

261-leheküljelise raamatu autor Lev A. Kornejev väidab, et kaksiklojaalsust kasutatakse laialt Iisraeli eriteeninduste hulgas eriti spioneerimiseks.

Prominentseid nõukogude juute kutsutakse uue organisatsiooni „Nõukogude Avalik Anti-Sionistlik Komitee" liikmeks.

Ka on ajakirjandus viimastel kuudel avaldanud arvukalt sionismi hukkamõistvaid artikleid.

Läänemaailma diplomaadid usuvad, et kampaania on mõeldud osana ülemaailmsest kriitikast Iisraeli vastu, kuigi selle toorus ei leia väljaspool N. Liitu selliselt kõlapinda. Peamine siht olevat siiski nõukogude juute viia loobumisele nende emigreerimise plaanidest ja katkestada nende sidemeid maailma juutlusega.

Juutide emigratsioon N. Liidust on langenud 1979. aasta 51.000-lt möödunud aasta 2700-le. Peamine põhjus olevat, vastavalt mitmesugustele juutide allikaile, et nõukogude ametivõimud peavad kinni need legaalsed kutsed, mida Iisrael saadab nõukogude juutidele.

Toronto parkide suveprogramm

Toronto parkide ja meelelahutuse osakonna poolt ilmus äsja programmide raamat, kus 44-leheküljel on toodud kohad ja ajad, mil toimub tegevus parkides, mänguväljakuil, meelelahutuse ja ühiskonnakeskusis, ujulais ja tennisväljakuil. Programmis on ettenähtud üksikasjalik ülevaade mitmekülgsest tegevusest täiskasvanuile, noortele ja lastele kõigis vanuses. Tegevuse hulgas on võimalused õppekursusteks tennisväljakuil, käsitööde ja võimlemise alal, mis on tasuta kõigile Toronto elanikele. Programm on saadaval avalikes raamatukogudes, ühiskonna keskusis ja meelelahutuskeskusis Torontos.

ESTO-84 kunstinäituse vastamis-kuupäev edasi lükatud

ESTO-84 kujutavkunsti toimkond teatab, et näituse üleskutses antud vastamis-kuupäev on edasi lükatud 1. augustini 1983, suurema osavõtu võimaldamiseks.

Kutsume kõiki välis-eesti kutselisi kunstnikke osa võtma ESTO-84 kujutavkunsti valiknäitusest, maalikunsti või skulptuuri alal. Kavas on kõrge kunstilise tasemega esindusliku näituse kujundamine. Tööde valiku teeb žürii diapositiivide põhjal.

Näitus toimub Toronto O'Keefe Centre'i eesruumides, kus on võimalus esitada kuni 150 tööd ja näituse kestvus võib olla terve juulikuu.

Siiani on toimkonnale vastanud umbes 30 kunstnikku, kellele on tagastatud täpsem näituse raamkava ja registreerimiseks vajalikud juhised.

Palume kõiki kunstnikke, kes veel soovivad osa võtta, teatada sellest hiljemalt 1. augustiks 1983 aadressil: Lia Holmberg, 53 Winterton Drive, Islington, Ontario M9B 3G8, Canada.

Kujutavkunsti toimkond

Tuleõnnetused lennukeis

TORONTO — Dallasest Torontosse lendaval Air Canada DC 9 lennukil tekkis tuleõnnetus. Piloot tegi peagu pimesi hädamaandumise Cincinnati lennuväljale. Tuleõnnetuses sai, peamiselt just suitsumürgituses, surma 23 reisijat, teised vaid osaliselt suitsumürgitusi. Tuld märgati lennuki sabas asuvas tualettruumis, kuid see levis väga kiiresti kogu reisijate ruumi. Lennuk süttis leekidesse maha laskudes ja ei jõutud tajutuid päästa; ainult need kes hingasid läbi märja taskuräti pääsesid eluga. Õnnetuse põhjuseks peeti alul paberikorvi heidetud sigaretiotsa või tuletikku, hiljem on arvatud, et elektri-ühendus võis olla tuleõnnetuse põhjustajaks.

Nädalavõrra hiljem oli jälle tulekahju Air Canada lennukil, mis oli just Bahamasse jõudmas. Ka seekord avastati tuli tualettruumis, mis jõuti kustutada. Paberikorvi oli süüdanud Kanadast Bahamasse tagasi deporteeritav, kättemaksuks tema Kanadast väljasaatmise eest. Mees vangistati maabumisel.

Möödunud nädalalõpul süttis ka ühe ameerika lennuliini lennuk just õhku tõusmisel.

Poola paavsti külaskäigu ootel

VARSSAVI — Katoliku kiriku ametnikud ütlesid möödunud nädalalõpul, et nad ootavad, et üle kümne miljoni poolaka tulevad paavst Johannes Paulus II tervitama tema teisel palverännakul oma kodumaale tuleval nädalal. Paavsti kaheksapäevane külaskäik algab neljapäeval. Sellele olevat ettenähtud tugev usuline läkitus koos tähtsa poliitilise sõnumiga veel sõjaseaduse all olevale maale, kus iseseisev Solidaarsuse ametiühing keelustati.

Maailmalaagri abijuht ngdr. Anne-Mai Kaunismaa ja maailmalaagri juht skm. Egbert Runge Uudismaal, ühel kevadisel külaskäigul Kotkajärvele. Foto: Ervin Aleve

Maailmalaager „Eesti Lipp"

Kuigi Eesti Skautide Malev Kanadas on viimastel kuudel suunanud kõik pingutused esindusüksuse saatmiseks mõne nädala pärast algavale maailmajamboreele Albertas, on samaaegselt koos gaididega jatkatud maailmalaagri ettevalmistusi. Teatavasti toimub ühenduses Ülemaailmsete Eesti Päevadega 1984. a. Kanadas eesti skautlike noorte maailmalaager Kotkajärvel. Kutse osavõtuks on saadetud kõikidele malevatele maailmas. Maailmalaagri aeg on 30. juunist kuni 8. juulini 1984. a. Kotkajärvelt lahkutakse pühapäeval, 8. juulil, et osavõtta Torontos Ontario Place'is toimuvaist ESTO-84 avapidustustest. Tegelik maailmalaagri lõpetamine koos suurlõkkega toimub laupäeval, 7. juulil.

Maailmalaagril on juba ammu olemas juht skautide malevast ja abijuht gaidmalevast, kelledeks on vastavalt skm Egbert Runge ja ngdr Anne-Mai Kaunismaa. Puudus aga maailmalaagri staap ja laagri nimi. Nüüd on mõlemad leitud.

Staabis on seitse osakonda ja need on järgmsed:

administratsioon — skm Gunnar Mitt, informatsioon — skm Ervin Aleve, majandus — gdr Anne Orunuk, programm — skm Jaan Lepp, tehniline — skm Silver Kask, julgeolek — skm — Enn Kiilaspea, külalised — ngdr Tiia Kütt.

Gaidlaagri juhiks on ngdr Silvia Birk-Terts. Skautlaagri juht on veel leidmata.

Maailmalaagri staabi esimesi ülesandeid oli laagri nime leidmine, mis ei olnud kerge ülesanne, kuna ettepanekuid oli mitmeid ja kõik väga põhjendatud. Laagri nimi pidi olema kergesti hääldatav, vastuvõetav kõikidele vanusegruppidele gaidide ja skautide liikumises, hästi laagri programmiga seotav, uudne, võimalik mõjuvalt kasutada hüüdudes ja laulus, meeldejääv ESTO-84 osavõtvatele eestlastele. Kuigi kõiki eelnimetatud nõudeid nime suhtes oli võimatu rahuldada,

leiti pika arutelu järele, et selliseks nimeks võiks olla meie maa ja rahva sümbol Eesti sini-must-valge lipp. Pealegi, kus 1984. a. pühitsetakse Eesti lipu 100-aastast juubelit. Nii sündiski maailmalaagrile nimi — „EESTI LIPP".

Juba on rohkesti liikunud mõtteid, kuidas põimida laagri programmilist tegevust nime ümber ja millisel viisil tähistada laagris sini-must-valge sünnilugu. Maailmalaagri nimetamisega meid kõiki ühendava riigilipu nimega on eesti gaidid ja skaudid tahtnud anda väärilise tunnustuse eestlasi terves maailmas kooshoidvale sümbolile ja selle sümboli 100-aastasele juubelile 1984. a.

Järgmisel aastal toimub seega kaks väga suurt sündmust Kanadas:

Torontos ESTO-84 ja Kotkajärvel skautlike noorte maailmalaager „Eesti Lipp".

Kalev Estienne võimlemisõhtu

Kalev Estienne moodsa rütmilise võimlemise kooli kevadised võimlemisdemonstratsioonid toimusid möödunud laupäevaõhtul Ryersoni Instituudi võimlas rohke lastevanemate, vanavanemate ja tuttavaist koosneva osavõtjaskonnaga.

Moodsa võimlemise erirutiinide kohaselt jagatud programmi osad algasid nooremaist ja läksid kord-korralt üle vanemate ning edasijõudnumate ja lõpuks eliitgruppideni. Gruppide vahel esinesid solistid võistlusvõimlemisega samal alal. Kalev Estienne võimlejate üldperre kuulub 425 võimlejat, kuid mõnes Toronto äärelinnas asuvas harjutuskeskuses on oma hooaja lõpuõhtud juba peetud. Õhtu andis sellisena ülevaate moodsa võimlemise erilaadidest, kuhu liitus ka veel tantsuline osa, millele moodne rütmiline võimlemine on lähedane.

Esimesena olid nooremate vabaharjutused lilledega. Järgnesid noorte teismeliste nn. „soojendusharjutused", rütmikas „Popcorn",

nooremate eliitgrupi käimise ja jooksuharjutused, kuni vanemate eliittüdrukute moodsa tantsuni.

Vabaharjutust võistlusvõimlemisena demonstreerisid solistid Karen Temple ja Lyann Cook.

Teises osas oli samas vanuseklasside järjekorras lintvõimlemine, esialgul lihtsamad liigutused, siis lintide kombinatsioonid ja koosharjutus kolme palli ja kolme lindiga vanemalt eliidilt. Nende vahel jälle solistid Kathy Tihane ja Natanja Padachi võistlusvõimlemise näidetega.

Kolmandaks harjutused pallidega, jällegi väiksemaist alates. Põhilised palliharjutused, esimese klassi ja vanema eliidi tüdrukuilt.

Sinna juurde vanema eliidi kuue palliga Kanada rahvuslik programm.

Solistidena õed Stefany ja Alexandra Psica, kes olid hiljuti Ontario ja Kanada ulatuses peetud võistlusil pälvinud esikohti.

Harjutused rõngastega algasid edasijõudnuilt, rõngaste kombinatsioonid nooremailt eliitvõimlejailt ja nende juurde tore ning imetletav Kanada rahvuslik programm. Veel harjutus rõnga ja nööriga vanemailt eliitvõimlejailt. Solistidena Shauuna Cast ja Kristi Skebe.

Üheks osaks olid harjutused kahe palliga nooremailt ja vanemailt eliitvõimlejailt

ning ESTO-80 kahe palli harjutus, millega Stokholmis tähelepanu ja kiitust saavutati.

Soolonäite nööriga võistlusvõimlemisest esitas S. Cass.

Teises osas oli üldprogramm, mitte enam niivõrd õppetunnilise iseloomuga kui juba esinemisilmeline. Ühendklassid esitasid harjutuse rätikutega, leedide klass tamburiinidega, vanem eliit moodsa tantsu ja nooremad keppidega ning vanemad džässistiilise tantsu „Blues". Nende vahel võistlusvõimlemise soolorutiinid nuiadega Nancy Thompsonilt, lindiga K. Tihaselt jt. kuni lõpuks anti kokkuvõte kõigest õhtu jooksul esitatust popurriilaadiliselt elavas, rütmilises võimlemises.

Kalev Estienne kava kõrval esinesid külalistena portugali moodsa võimlemise rühm, esitades grupi- ja üksikvõimlemist.

Nende esinemine näitas mõnetist erinevust Kalev Estienne moodsast võimlemisest,

kuna selles oli mitmeid elemente võetud olümpiavõimlemise vabavõimlemisest.

Pärast ettekandeid kogunesid portugaallased oma lippudega rahva ette ja portugali konsul andis Kalev Estienne juhile Evelyn Koopile üle mälestusvimpli; temaga oli kaasas Kanada portugali keskorganisatsiooni esimees.

Pärast kava kutsuti ette Kalev Estienne treenerid Heli Oder, Karen Viinamäe, Sandy Kreiper, abilised Annette Grot ja prof. Romeiko, muusikasaatjad Margit Viia ja Esko Luksepp, kellele väiksed lilleneiud andsid lilli.

Viimasena kutsuti kohale Kalev Estienne juhataja Evelyn Koop, kellele samuti lilli anti ja tänu tehtud töö eest avaldati.

Demonstratsiooniõhtu oli mõneti ka ülevaateks neile elementidele, mis on kasutatavad tuleval aastal ESTO-84 valguspeol toimuval võimlemislavastusel. Selletõttu õhtu videolindistati ja saadetakse õppematerjalina teistesse eesti keskustesse.

Kalev Estienne esines maailma pankureile

Käesoleva nädala teisipäeval esinesid Kalev Estienne tütarlapsed Toronto Central Island'il peetud ülemaailmsel pankurite konverentsi piknikul. Esinemise oli korraldanud Labbat Co. ja sellest võttis osa kuni 40 võimlejat, lapsed, nooremad ja vanemad eliitvõimlejad, kelle esinemine võeti vastu väga soojalt. Teadustaja tegi tugevat reklaami veel Tallinna paviljonile, öeldes, et kes soovib veelgi rohkem näha nende kaunite tütarlaste võimlemist, siis seda on eeloleval nädalal võimalik näha Eesti Majas Tallinna paviljonilinnas.

Armas Maiste Tallinna paviljonis

Tuntud dzhäss-pianist, pedagoog ja helilooja Armas Maiste esineb kahel õhtul Karavani-pidustuse esimesel nädalalõpul. Pooletunnise kavaga; reedel 17. juunil kell 7.30 õ. ja kolmveerandtunnise kavaga pühapäeval, 19. juunil kell 7.30 õ. Kaastegevad on noor basskitarri virtuoos Erik Soostar, Heidi ja Linda Laikve ning mitmed teised talendikad esinejad.

Armas Maiste on eriti hästi tuntud Montrealis, kus ta on McGilli ülikoolis dzhässimuusika professor, Montreali sümfooniaorkestris pianist ning esineb sageli Ottawas, kus Chateau Laurier'i külastajad teda tihti saavad nautida. Ta on nimekamaid eesti päritoluga dzhässkunstnikke Põhja-Ameerikas ja pakub esmaklassilise kava Tallinna paviljoni külastajaile.

Väiksemaid REMONTTÖID majade juures: elekter, puutööd, torutööd (plumbing), kraanid, klosetid jm. Helistage — J. MEIUSI 225-3283

Eestlaste poolt eelistatud ja traditsioonilieks kujunenud
MATUSEMAJA
Matusemaja on üle 115. aasta teeninud Metropolitan Torontot sama perekonna poolt väljakujunenud traditsioonidega. Moderniseeritud avarad ruumid, kvalifitseeritud personal ja küllaldaselt parkimiseruumi.
Väärikas teenimine
ROSAR-MORRISON FUNERAL HOMES LTD.
T. L. MORRISON — Funeral Director
467 Sherbourne St., Toronto, Ont. M4X 1K5
Telefon 924-1408

Läti äri
DOWNTOWN WOOLS ARTS & CRAFTS
9 Queen St. E. Toronto — Tel. 368-5011
Meil on rikkalikus valikus importeeritud lõngu. Sobivad varrastel ja kangastelgedel kudumiseks, põimimiseks, heegeldamiseks, tikkimiseks ja sõlmimiseks (macrame). ★ SKANDINAAVIAST HUVITAVAID MATERJALE KÄSITÖÖKS MUSTRIGA ★ Kanvaa mitmes värvis — SOODSAD HINNAD. Avatud: esmasp.—kolmap. 9—6, neljap., reedel 9—8, laup. 9.30—4. Meie teine äri: 674 Broadview Ave. Tor. Tel. 469-2005, kell 3—5 p.l.

RATAS OPTICAL
219 DANFORTH AVENUE
TORONTO, ONTARIO M4K 1N2
465-6251
Täidame täpselt igat liiki prilli-retsepte, näit. „cataract" tüüpi. Suur valik lasteraame, spordi kaitseprille ja parimas kvaliteedis päikeseprille.
Raamid peamiselt Euroopast, alates $12.— kuni $200.—
Hinnaalandus kaasmaalastele 10%
Täidame ka kodumaiseid retsepte ja soovikorral saadame ära.

362 Danforth Ave.
Toronto, Ont.
M4K 1N8
GARDENIA
FLOWERS & GIFTS
Tel. 466-1951 või 466-1502
Värsked ja esmaklassilised lilled igaks sündmuseks.
Kunstkäsitöid kinkideks: ehted, merevaik, nahatööd, puunikerdused, keraamika.
Räägitakse eesti, läti ja inglise keelt.

KÜTTED
★ Uued ja parandamine ★ ÕLI ja GAASIAHJUDE vahetamine ★ Korstnate voodrid (chimney lining) ★ Veetorude parandamine. ★ Möödukad hinnad, oskustega töömehed.
ROLAND KULLIK — Tel. (416) 275-1280

KATUSETÖÖD
TARMO SEPA — tel. (416) 425-5075
SEPA HOME IMPROVEMENTS
Metro Lic. B-5374

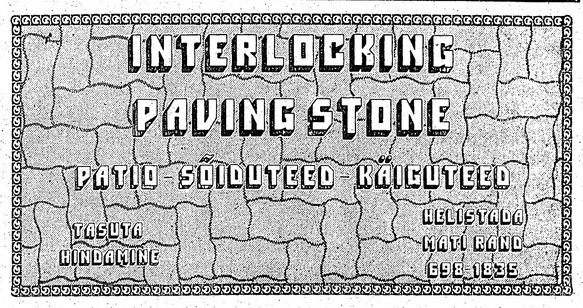

SPORT

Ülemaailmsed ülikoolide spordimängud

(CANADIAN SCENE) — Edmontoni linnal on hea võimalus oma kuulsust suurendada maailmaklassi kuuluva amatöörspordi keskusena. Seal korraldatakse Ülemaailmsed Ülikoolide Spordimängud 1.—11. juulini. Mängud toimuvad iga kahe aasta tagant ja need jäävad osavõtvate maade arvult maha ainult olümpiamängudest. Vähemalt 4,500 sportlast 90-lt maalt võtab osa Edmontoni mängudest. Pealtvaatajaid oodatakse 700,000 ümber.

Mänge korraldab Rahvusvaheline Ülikooli Spordiliit. Osavõtjad peavad olema 17—28 aasta vanuses ja olema immatrikuleeritud ülikooli, mängudest osavõtmise ajast lugedes ühe aasta piirides.

Uus Eesti rekord kõrgushüppes

Minskis peetud Balti riikide ja Valgevene kergejõustikuvõistlustel hüppas Tarmo Valgepea uueks Eesti kõrgushüpperekordiks 2.25. Teiseks jäi eestlane Ain Evard, kelle tulemus oli 2.21.

Spordiuudiseid kodumaalt

VI Eesti spordiveteranide konverentsist 1983. a. Tallinnas võttis osa poolsada delegaati, kes esindasid 14 koondist enam kui 2000 liikmega. Innukamad sportijad elavad Tallinnas, Tartus, Pärnus, Viljandis ja Rakveres.

☆

Otepääl peeti Eesti meistrivõistlused kahevõistluses ja suusahüpetes. Eesti tänavusteks meistriteks tulid ülekaalukalt Kalev Aigro kahevõistluses ja Margus Kangur suusahüpetes. Noorte meeskondlikus kahevõistluses, kuhu kuulusid R. Tammet, K. Tammel ja M. Mürk tuli esimeseks Tallinna I meeskond.

Suusahüpetes oli M. Kanguri tulemus 223,8 p. (hüpped 68 ja 71), teine Tiit Heinsloo 205.

☆

Mullu Tartus toimunud mass-suusamaratoni analüüsimisel selgus, et märgatav tulemuste langus algas meestel 36-ndast ja naistel 28-ndast eluaastast. Esimese kümne võrdluses olid meestest parimad 21- ja naistest 18-aastased.

Tiina Lillakult uus maailmarekord

Tamperes peetud kergejõustikuvõistlustel eestlasest Soome kergejõustiklane Tiina (Kristina) Lillak viskas uue naiste odaviskerekordi tulemusega 74.76. Eelmine rekord kuulub kreeklannale Sofia Sakorafale. 22-aastane Tiina Lillak oli lühemat aega maailmarekordi omanik ka möödunud aastal, kui ta juulis peetud võistlusel viskas 72.39.

Heino Puustelt uus Eesti rekord

N. Liidu kergejõustiku võistlustel Leselidzes viskas mullune Euroopa meistrivõistluste hõbemedalimees Heino Puuste täpselt 91 meetrit, mis on 28 sentimeetrit rohkem tema enda nimel olevast Eesti rekordist. Teiseks jäi lätlane D. Kula tulemusega 87.48.

Spordimärkmeid

Davise karikavõistlused tennises, mitteametlikud MM-võistlused, on peetud juba 1900. aastast. Karika on võitnud USA 28, Austraalia 24, Inglismaa 9 ja Prantsusmaa 6 korda. Ühe korra on karikat hoidnud Lõuna-Aafrika, Rootsi, Itaalia ja Tshehhoslovakkia. 1983. a. võtavad karikavõistlusest osa 54 riiki. Esiliigas mängib 16 tugevamat. Igal aastal asendavad teise liiga 4 tugevamat esiliiga nelja viimast.

☆

Mullu Austraalia võrkpalli esivõistluste finaali võitis Adelaidi „Northern Aurora", kelle kapteniks oli noor eestlane Tony Saar. Teiseks tulnud „Fort Street'i" Sydney'st treenis eestlane Tony Naar.

☆

Commonwealth Game'is, Austraalias saavutasid kanadalased esmakordselt kaks kulda ja mängude rekordit; M. McKoy 110 m tõkkeis 13,37 sek. ja Angela Taylor 100 m 11,0 sek.

☆

Endine meremees Sverre Hietanen, Vancouverist, algas jooksmisega 56-aastaselt ja neli aastat hiljem valiti Briti Kolumbia parimaks masteratleediks, olles teinud kaks maailmarekordit 1 miilis ja 3 km ning toonud kaks kulda Maailma Mängudelt, 10 km Hannoverist ja 25 km Uus-Meremaalt. Parim maratoni aeg 2 tundi 52 min. Senini jooksnud 22 maratoni.

erk

RISTSÕNA NR. 1148

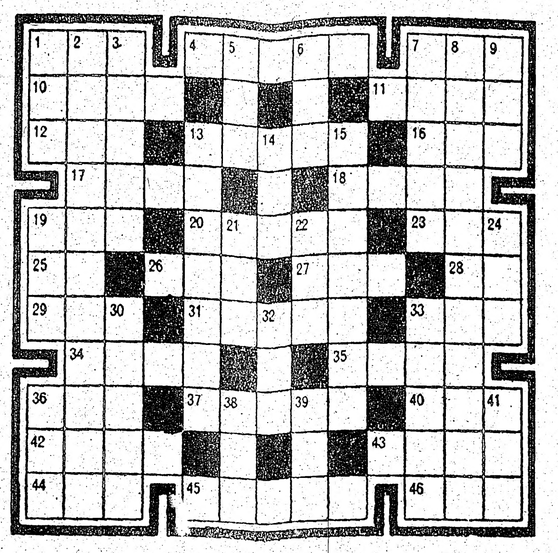

Põikread: 1. Seeme, 4. Joogikoht, 7. Lühend sõnast raskekuulipilduja, 10. Eesti kirjar k ja kriitik, 11. Shakespeare'i draama nimiosaline, 12. Kaunvili, 13. Erutav, kaasakiskuv, 16. ...Vegas, 17. Kohanimi Harju- ja Saaremaal. 18. Põllutööriist, 19. Sõber — prantsuse keeles, 20. Jõgi Indias, 22. Naisenimi, 25. Noot, 26. Tükk tervest, 27. Emane koduloom, 28. Tema — prantsuse keeles, 29. Kella häälitsus, 31. Eestlastele tuntud koht Toronto lähedal, 33. Naisenimi, 34. Soliidne naine, 35. H. Ibseni draama, 36. Piirkond, 37. Liikumapanev põhjus, 40. Looma häälitsus, 42. Ratta osa, 43. Parem, 44. Objekt, 45. Jõgi Prantsusmaal, suurte lahingute paik I maailmasõjas, 46. Täht.

Püstread: 1. Puudub haigel, 2. Raskejõustiku ala, 3. Pidevalt, 5. Kolmikvokaal, 6. Jook, 7. Lülitusmehhanism, 8. Teatud viisil ennustamine, 9. Kolm järjestikku asuvat tähte, 13. Kogult suurenema, 14. Isiklik asesõna, 15. Erinev, täiesti teistsugune, 19. Hääleliik, 21. Sama mis 14 alla, 22. Ajanäitaja, 24. Rumal, 30. Väga kahvatu, 32. Eesti maalikunstnik Rootsis, 33. Väga rõhutatult, 36. Endine vald Pärnumaal, 38. Jaatus, 39. Sagedane lõpp Soome nimedes, 41. Jõgi Saksamaal.

RISTSÕNA NR. 1147
LAHENDUS

Põikread: 1. Tihane, 5. Kuller, 9. Pertini, 10. Liit, 11. Hiis, 13. Vaas, 15. Kopt, 17. Auk, 18. Algus, 21. Pan, 22. Saksa, 23. Kopra, 24. Dalai, 25. Unine, 27. Tunne, 30. Sus, 31. Lonks, 34. Ees, 35. Isar, 37. Kiri, 38. Kaho, 40. Nain, 42. Murakas, 43. Soomet, 44. Saatus.

Püstread: 1. Turvas, 2. Apis, 3. Nei, 4. Ertel, 5. Kihnu, 6. Uni, 7. Liik, 8. Ristna, 10. Lakk, 12. Sopp, 14. Auahnus, 16. Partner, 18. Aadel, 19. Golan, 20. Skits, 25. Usinus, 26. Isak, 28. Nein, 29. Esitus, 32. Ofort, 33. Konks, 36. Ramm, 37. Kisa, 39. Hue, 41. Aaa.

MALE

Kanada 1983 lahtine malevõistlus peetakse 7.—17. juulil Torontos Ontario valitsuse MacDonald Block'is, 900 Bay St. Võistlusest võtavad osa tshehhid L. Ftacnik ja J. Smejkal, jugoslaavlane B. Ivanovice, ameeriklased L. Shamkovich ja A. Lein ning kanadalane I. Ivanov. Auhindadeks on välja pandud $10.000.

Esimest korda on Kanada lahtised võistlused jagatud sektsioonidesse, mis võimaldab kümne ringi võistlusmalet. FIDE reitingu eli-sektsioonis (üle 2000) on eelnimetatud rahvusvahelised malemeistrid, teises sektsioonis mängivad alla 2000 reiting'uga, amatööride sektsioonis alla 1600 ja neljandas sektsioonis maletajad, kelle reiting'ut pole arvestatud. Osavõtumaks on vastavalt sektsioonidele.

Seoses malevõistlusega on ettenähtud erisündmusi, loenguid ja filmid malest. 16. juulil on kiirturniir, kus auhindadeks on $250. Lõputseremoonia peetakse 17. juulil.

RAAMATUID

MÜÜGIL „VABA EESTLASE" TALITUSES

	Hind $	Saatekulu ¢
EESTI SKAUTLUS VIISKÜMMEND AASTAT	2.—	$1.—
ESTONIAN SCOUTING	3.—	.50
Fred Limberg — ISAMAA EEST	18.—	.70
EDUARD RÜGA graafik ja maalija	9.—	.70
A. Käbin — VAIM JA MULD	5.—	.70
Ivar Ivask — ELUKOGU	10.—	$1.—
L. Kaagjärv — AASTAPÜHAD piibliteoloogilisi vaatlusi	7.50	$1.—
Heino Jõe — LUGU KÄBIST, LUGU KÄNNUST	2.—	.50
Evald Mänd — AASTATE PÄRAND (kolmas valimik vaimulikke vaatlusi)	3.—	.50
Juhan Kangur — VAIM, VÕIM JA VABADUS	7.50	.50
Hanno Kompus — KUSTUTAMATA NÄLG KUNSTI JÄRELE	11.—	$1.—
Anna Ahmatova—Marie Under — REEKVIEM	3.50	.50
Herbert Michelson — KODUMAALT VÕÕRSILE	10.—	.50
Herbert Michelson — SKAUTLIKUL TEEL	3.—	.50
Herbert Michelson — NOORSOOTÖÖ RADADEL	3.—	.50
Herbert Michelson — EESTI RADADELT	9.—	.50
ESTONIAN OFFICIAL GUIDE	5.—	.50
Paul Laan — MÕTTELEND — pilte ja peegeldusi	5.—	.50
A. Küng — A DREAM OF FREEDOM	18.—	.70
August Kubja — KADUNUD KODUD — mälestused	4.—	.50
August Kubja — MÄLESTUSI KODUSAARELT	2.—	.50
Aarand Roos — JUMALAGA, KARS JA ERZURUM	6.—	.50
Ants Vomm — VARJUD (luuletuskogu)	8.—	$1.—
Salme Ekbaum — AJATAR (luuletuskogu)	4.—	.50
Ants Vomm — MINU HING (luuletuskogu)	20.—	$1.—
Aarand Roos — JUUTIDE KUNINGAS TALLINNAS	6.—	.50
Johan Pitka — RAJUSÕLMED	8.80	.50
Urve Karuks — KODAKONDUR (luuletuskogu)	6.—	.50
Hannes Oja — KOPUTUSED ENESES (luuletuskogu)	1.50	.50
Hannes Oja — TUNNETE PURDEL (luuletuskogu)	2.75	.50
Andres Küng — MIS TOIMUS SOOMES?	14.—	.50
Einar Sanden — LOOJANGUL LAHKUMINE TALLINNAST	16.20	.50
VARRAKU JUTULEHT — KUS ON NEEME VANAVAARA?	5.—	.50
V. Veedam — LURICH AMEERIKAS	8.—	.70
VARRAK — kevad 1982	5.—	.50
VARRAKU JUTULEHT Sügis 1982	5.—	.50
E. Uustalu — TAGURPIDI SÕUDES (Mälestusi 1914—1943)	18.—	$1.—
A. Roos — RÄNDAMAIE (luuletuskogu)	6.—	.70
Prof. Felix Oinas — KALEVIPOEG KÜTKES j.m. esseid	13.—	$1.—
E. Sanden „SÜDA JA KIVID"	19.50	.70
I. Külvet — NÄITEMÄNGURAAMAT (5 näidendit)	15.—	.70
RISTSÕNAD I	2.50	.50
H. Rajamaa — MARIE UNDER INIMESENA	4.—	.50

RAAMATUID LASTELE:

KALEVIPOEG (õppe- ja tööraamat lastele)	3.—	.50
ÕPETA MIND LUGEMA I (õppe- ja tööraamat eelkoolialistele lastele värvitrükis)	4.—	.50
ÕPETA MIND LUGEMA II (õppe- ja tööraamat eelkoolialistele lastele värvitrükis)	5.—	.50
EESTI KEELE HARJUTUSTIK I	3.—	.50
PIKKE MIKKE — Tuttsaba ja vuttsaba	2.50	.50

Friedrich Reinhold Kreutzwald

KILPLASTE

IMEVÄRKLIKUD, VÄGA KENTSAKAD, MAAILMAS KUULMATA JA TÄNINI VEEL ÜLESKIRJUTAMATA JUTUD JA TEOD

Kalkuni keelest maakeelde tõlgitud ja meie külade komblikuks mõnes tükis ümber solgitud

4.

Kolmas peatükk.

Kuidas naised Kilplas nõu peavad mehi koju tagasi kutsuda, ja sellepärast meestele sõnumiku läkitavad.

Mees ei või mitte ilma naiseta olla, naine mitte ilma meheta. Sest kus meest ei ole, seal ei ole ka isandat; kus isandat ei ole, seal ei ole ka hirmu; kus hirmu ei ole, seal teeb igaüks, mis ta tahab; kus igaüks teeb, mis ta tahab, seal kuuleb üks harva teise sõna; kus keegi enam teise sõna ei kuule, seal läheb asi hukka. Peab ju igas kohas üks ikka teisele kätt abiks pakkuma, tööd teise käest võtma ja pikemale toimetama, et töö ühtepuhku edasi läheks, nagu suurtes vabrikutes seda võime näha, kus üksnes seeläbi nii palju häid asju korda saadetakse, et töötegijad, nagu rõngad ahelas, üksteisele abiks on.

Teiselt poolt, kus naist ei ole, seal ei ole mehel täielikku seespidist majapidamist; kus täielikku seespidist majapidamist ei ole, seal ei ole ka kuskil paigas täielikku kogukonna olemist; kus veel täielikku kogukonna olemist ei ole, seal on rahvas alles lapsepõlves; kus rahvas alles lapsekätkis uinub, seal ei ole mehe-ealist olemist kuskilt loota.

Kus naiseta leiame mehe,
Seal on pea, kellel ei keha;
Meheta naises selgelt sa näed,
Kuidas üks keha, kellel ei pead.
Kuskil ei või täielikku keha,
Olgu mees või naine —
üksinda teha.

Sellepärast et kumbki ilma teiseta ükski täielik ei ole ja üks ilma teiseta ei või sigineda, sünnib siis, et mees ja naine teineteist himustavad ja otsivad, kokku astuvad ja üheskoos elavad, ehk küll mitte kõik leplikult ühte ei taha jääda, vaid sagedasti üks teisele ristiks läheb. —

Kilpla naised said seda kõike aegamööda tunda, mida enam kahju nad olid saanud, ja siis tuli kõik naiste kogudus, mis sel ajal valitsust ja ametit toimetas, ühel päeval külavainule kokku nõu pidama, kuidas nad kõiklikku tulu võiksid kasvatada. Teiseks taheti nõu pidada: kuidas nad edaspidi end seesuguse kahju eest võiksid hoida, et maja elamine ja varandus hoopis hukka ei läheks.

Kui juba raske on palju päid ühe kübara alla panna, siis on veel kümme korda raskem neid ühe tanu alla ühendada. Seda nähti praegu Kilplas. Pika mõtlemise ja laialise lorisemise pärast võeti viimaks ometigi ühel meelel nõuks mehi võõralt maalt tagasi kutsuda. Võetud nõuotsust korrale seades, lasksid naised ühe sõnumikukirja sedaviisi üles panna ja paberi peale kirjutada, ja läkitasid selle kõigisse paigusse ja igasse nurka, kus nad aga oma mehi teadsid olevat. Mul on väga hea meel, et Kilpla naiste kirja sõna-sõnalt võin lugejale kuulutada, mis mõned muidu minu tööks võiksid pidada; siin ta on:

„Meie, kõik Kilpla naisterahvaste ühendatud kooskond, läkitame teile, meie truudele, armsatele abikaasadele, ühtlasi ja üksiti palju tuhat terviseid ja anname sel viisil teada: et (kiitus ja tänu jumalale!) kõik meie suguvõsa kõrgema tarkuse ja mõistusega nii rohkel mõõdul muu rahva ees õnnistatud on, et ka kaugete maade suured isandad seda mitte üksnes ei kuule, vaid ka kõigis ettetulevais asjus kilplaste tarkust himustavad tarvitada, ja sellepärast kaua aega teid oma juures peavad; sest tõuseb siis mure, et teie neist enam kogunisti lahti ei pääse, vaid võõral maal võiksite elupäevi edasi ajada ja lõpetada. — Aga vaheajal ei leiaks meie asjatalitus kodu kuskil ei kordaminekut ega sigidust; sest et kõik asjad vastuoksa käivad, põld, kust toidust saame, harimise puudusel hukka läheb, lojused kõhetuks jäävad, pererahvas enam sõna ei kuule, lapsed vallatuses ülekätt võtavad. Jäägu rääkimata muud vigadused, mis teie äraolemisest tõusevad, nagu seda ise oma laia tarkusega ära arvata võite; niisama vähe tahame teile meelde tuletada, kuidas meie kuulus kilplaste sugu, mis nii palju aega õnnelikult kestnud, seeläbi õhtule jõuab ja lohaka majatalituse läbi viimaks hoopis ära kaob ja otsa lõpeb. Sellepärast ei ole meie, neid ja teisi asju tähele pannes, mitte võinud tegemata jätta, mis meie kohus on, sedaviisi teile teie kutsumist ja ametit meelde tuletada ja teid koju tagasi kutsuda.

Mis teie siis nii palju enam vastu võtma ja tegema saate, kui järelearvamises ise leiate, kuidas kõige harilikuma kombe vastu meie vaesed naised teie polt, kes teie suu ja sõnaga meile tõotasite truudust ja usku pidada, nüüd juba kaua aega hoopis leseks oleme jäetud, otsekui ei oleks meil üksteise vahel iial midagi pikemaid tegemisi ja talitusi olnud, kes meie ometigi teie liha ja verd oma südame all olema kandnud. — Tõesti, õnn on üks ümmargune kera ja väga moondlik, mis hõlpsalt teise kõrva peale võib veereda. Ehk kas teie ei ole iial vana tarka sõna kuulnud:

„Neiu arm ja roosi lehed,
Suurte heldus, koidu tähed,
Kaardimängul saadud raha:
Lõpvad kiirelt, jäävad maha."

Kas arvate armu ja heldust igavesti kestvat? — Kõik on moondlik ja kaduv siin maailmas: täna kuld, homme muld. Kui palju parem ja tululikum, jah, kui palju kiitlikum ja aulikum oleks teile, kui teie kodu omas majas enda asju ja tülisid toimetaksite, heas vabaduses, kiituses ja rahus elaksite, oma põldude vilja maitseksite, ja oma naiste ja lastega, sõprade ja sugulastega seltsis ennast rõõmustaksite, ei iial seda kartes, et keegi teid sellest priimehe-põlvest, mis kullast ja rahast kõrgemaks tuleb arvata, tohiks välja tungida ja ära ajada. Ja ehk küll tõsi on, et meie kohus on võõrast rahvast teenida ja aidata, siiski võiksite teie seda küll teha, aga sellegipärast koju ja omaste juurde elama jäädа. Kes teie abi tarvitab, see oskab teid ka kodunt üles otsida, või temal ei saaks selle asja pärast suuremat häda-pakitust olema.

Seda võite kõik, armsad mehed, ise palju paremini ära mõista ja läbi arvata, kui meie pikemalt tahame kirjutada: et asjade lugu eeskuulutatud kombel sünnib, ja veel mõnda pakitust ja tõsist süüd enam leida on, millest meie siin pikemalt ei räägi, mis teid kojutulekule peavad kihutama ja ajama. Sellega on meil tahtmine seda sõnumikukirja lõpetada, lootes, et meie meeldetuletamine ja noomimine teie poolt nõnda saaks vastu võetud, et teie õige kiiresti ja aega viitmata teele lähete ja koju tulete.

Nõuks peetud ja välja antud Kilplas, taga Uppakallo Kalkunimaal, ja teie oma pitseriga, mida õiguse pärast iialgi naiste kätte ei tohiks hoida anda, pitseeritud ja kinni pandud, sel — — aastal ja päeval etc." (Aasta number ja kuupäev olid nõnda kustunud, et ma neist aru ei saanud.)

Neljas peatükk.

Kuidas mehed, kui nad naiste sõnumiku olid saanud, koju lähevad, ja kuidas naised neid vastu võtavad.

Niipea kui kuulutatud sõnumiku meeste kätte oli tulnud ja nemad kirja olid läbi lugenud, läks neil süda sedamaid haledaks. Nad hakkasid kahetsema, kui järele mõteldes nägid, et lugu tõesti igapidi nõnda oli, nagu naised olid kirjutanud; nüüd võeti kojumineku nõu ette. Sellepärast palusid nad alandlikult oma leivavanemate ja isandate käest armulikku luba teenistusest vallali pääseda.

(Järgneb)

ADVOKAADID

ENN ALFRED
ADVOKAAT-NOTAR
Room 1002, Royal Trust Tower
Toronto Dominion Centre
Postiaadress: P.O. 326, Toronto
Ont. (Bay & King) M5K 1K7
Telefon: 869-1777
24-tundi telefoni valveteenistus

ADO PARK, Q.C.
HETHERINGTON, FALLIS
&
PARK
Advokaadid-notarid
365 Bay St., Suite 401. 363-4451
Õhtuti 447-2017 või 929-3425

TÕNU TOOME
B.A.Sc., LL.B.
ADVOKAAT — NOTAR
Yorkdale Place, 1 Yorkdale Road,
Suite 207
Toronto, Ont. M6A 3A1
Telefon 789-7579
kodus 762-2367

KÕIKIDEKS
KINDLUSTUSTEKS
H. LATER & CO. Ltd.
"INSURANCE"
1482 Bathurst St., 4 kord
(Bathurst—St. Clair)
Telefon kontoris 653-7815 ja
653-7816

JOHN E. SOOSAAR
C. A.
Chartered Accountant
181 University Ave., Ste. 1802
Toronto, Ont. M5H 3M7
Tel. 864-0099

VAIPADE & MÖÖBLI PUHASTUS
suruga „steamcleaning"
HEL. ERIK LOKBIK 447-9834

ELEKTRIK
Sisseseaded, usendused ja parandused ehmajades või ettevõtetes.
Halling 762-9190
Litsents nr. E 1044

VABA EESTLANE
TOIMETUS JA TALITUS
avatud esmaspäevast
reedeni kella 9—3-ni
Telefonid: toimetus 444-4823
talitus 444-4832
Toimetaja H. Oja kodune
tel. 481-5316
KUULUTAMINE
VABA EESTLASES
on tasuv ajalehe laialdase
leviku tõttu.
kuulutuste küljel $4.25
üks toll ühel veerul
esiküljel ..... $5.—
tekstis $4.50
Kuulutusi võetakse vastu:
nädala esimesse ajalehte kuni
esmasp. homm. kella 11-ni ja
nädala teise ajalehte kuni kol-
map. homm. kella 11-ni.
tel. 444-4832
Väljaspool tööaega:
Helmi Liivandi 251-6495
Leida Marley 223-0080
Postiaadress:
9 Parravano Ct.
Willowdale, Ont. M2R 3S8

Kelle juures sa magasid?

Hiljutise ankeedi puhul naistele, kes ei ole lahutatud, kuid ei ela koos oma meestega — mõnikord ilmselt maksutehnilistel põhjustel — kus küsiti ametlikult kelle juures nad öösel magavad, tuli justiitsminister Ove Raineril riigipäeval seletusi anda, kui kaugele võib kontroll kodanike eraelu üle minna.

Arupärija Margit Gennser juhtis seejuures tähelepanu Stokholmi maksuülemate avaldustele ja sellele ankeedile.

Ove Rainer leidis, et küsimus on põhjendatud ja väga oluline. Ühelt poolt on tegemist nõudega, et riigivõimu otsustega esitatud nõuded ja õigused tuleksid kohaldamisele kõikide kodanike suhtes, teiselt poolt aga tõusevad nõuded inimese isiklikuks puutumatuseks. Nende kahe nõude kaalumine üksteise vastu on väga raske. Siiski peaksid ametivõimud nii palju kui võimalik hoiduma kontrollimast inimesi nende kodude külastamise kaudu.

Mart Saare võltsitud laulud

August Gailiti romaani järgi valmistatud filmi „Karge meri" eel näidati lühifilmi seoses Mart Saare 100. sünniaastaga.

Laulsid m.h. mitmed Tallinna koorid. Saare „Leelo" esitati jätkuvasti võltsitud tekstiga: „Mis need ohjad meida hoidsid". Samal ajal näidati Mart Saare käsikirja, kust võis selgesti lugeda õiget teksti: „Mis need ohjad meida hoidvad."

Kuulsime ka Mart Saare poolt Mihkel Veski tekstile loodud koorifuugat „Päikesele". Selleski laulus oli tekst võltsitud: „Päike, oh valgusta eesti rahvast". Õige tekst on muidugi: „Päike, oh õnnista eesti rahvast". Nii on see esitatud ka okup. Eestis ilmunud luuleantoloogiates, aga laulma peab valesti.

EPL/H.K.

T.E.S. Keskkooli lõpuaktusel asetas õpetaja Vaike Rannu igale lõpetajale sõrme T.E. Ühispanga poolt kingitud sõrmuse. Pildil vasakult keskkooli juhataja E. Marten, V. Rannu ja lõpetaja Ingi-Mai Loorand.
Foto: Vaba Eestlane

Eestlane avastas komeedi

STOKHOLM (EPL, — Esimest korda ajaloos on nüüd ka üks „rootsi komeet" taevalaotuses, kirjutab Uppsala Nya Tidning ühenduses sellega, et Kvistabergi observatooriumi juhataja prof. Tarmo Oja koos oma abilise astronoom Hans Rickmaniga on avastanud uue komeedi, milline oli 9. ja 16. mai vahel Maale nii lähedal, et seda võis näha palja silmaga.

Kuna prof. Oja on eestlane, siis on põhjust meelde tuletada, et eesti astronoomid on juba varem taevalaotusse oma jälgi jätnud

ja Iirimaal Armaghi observatooriumis elu lõpuni töötanud prof. Ernst Öpik on erialal maailmakuulus.

Avastamine Kvistabergi observatooriumis Upplands-Bros (tegemist on Uppsala ülikooli institutsiooniga) järgnes rahvusvahelise astronoomilisi vaatlusi teostava satelliidi „Iras" konstanteeringule, et universumi pimedast lõpmatusest äkki on tekkinud uus, senitundmatu soojust hõõguv ese, mida satelliidi raal pidas asteroidiks. Selliseid on terve vöönd planeet Marsi ümber, koosnedes sadadest tuhandeist pisiplaneetidest, mis nagu suured planeedidki keerlevad ümber päikese.

Teate satelliidi informatsioonist sai ka Uppsala ülikooli observatoorium. Prof. Oja otsustas nähtust lähemalt uurida.

Ööl vastu 28. aprilli suunaski ta koos Rickmaniga observatooriumi hiiglasliku Schmidti-teleskoobi (mis on üks maailma suurimaid — ka selle konstrueeris kuulus eestlasest astrooptik Bernhard Schmidt Naissaarest) kättejuhatatud alale.

Schmidti teleskoobiga saab tähti ja teisi helendavaid kehasid taevalaotuses fotografeerida, kuid neid palja silmaga jälgida ei saa. Tarmo Ojal oli õnne. Mitte ainult, et öö oli selge ja pilvitu, vaid ka, et hommikul plaate ilmutades selgus, et „tundmatu asteroid" ei olegi asteroid, vaid uus komeet.

Avastusest teatati Rahvusvahelisele Astronoomilisele Unioonile Cambridge'i Massachusettsi, USA-sse, nagu selle kohta reeglid ette näevad. On tõenäoline, et uus komeet saab ametlikuks nimeks „Iras-Oja-Rickmani komeet".

Senini on avastatud umbes 700 komeeti. Uus komeet koosneb tõenäoliselt mõnekilomeetrilisest südamikust, mis koosneb kruusast ja jäätst. Läbi maailmaruumi sööstmisel tekkivast hõõrumis-soojusest kujuneb hiiglaslik, umbes 100 miljoni kilomeetri pikkune „saba", mis selgelt helendab. Komeedi saba on suunatud päikese poole, mille ümber ta keerleb.

K

Kaplinskist rootsi kultuuriajakirjas

Rootsi kultuuriajakiri FÖRR OCH NU (Enne ja nüüd), mis ilmub neli korda aastas, on avaldanud Mats Miljandi artikli Jaan Kaplinski isiku ja loomingu ésitlusega numbris 4/1982. Artiklis öeldakse, et Kaplinski on üks neid autoreid, kes on julgenud kritiseerida olukorda okupeeritud Eestis, eriti kultuurilisel alal. Samas numbris leidub veel terve rida kvalifitseeritud kultuuriartikleid ja raamatuarvustusi.

VA. E.

Leeris käimisest

Sandra Rannu oma leeripäeval.
Foto: Vaba Eestlane

Mina olen käinud oma elu jooksul mitmetel leeripäevadel, aga ma kunagi ei teadnud kui palju ettevalmistamist ja plaanitsemist oli seotud sellega. Ma sain ka teada, et pidu ei ole ainuke asi, mis teeb selle tähtsaks.

Igal pühapäeval, peaaegu ühe aasta, käisin koos sõpradega kirikus ja peale seda ka leeritundides. Meie õppisime seal palju, näiteks kümme käsku, Meie Isa palve ja usutunnistuse. Me pidime need pähe õppima, aga ma ei arva, et ma palju nende mõtete peale mõtlesin või provisin aru saada sellest, mida need võivad inimestele ütelda. Ma olen nüüd mõtelnud luteriusust ja asjadest, mida õppisime leeriklassis ja ma arvan, et ma saan natuke aru, millega see tegeleb ja miks see on tähtis. Inimesed peaksid elama nii, et nad ei oleks üksteise vastu kurjad ja ei teeks halba maailmas. Nad peaksid austama Jumalat ja Tema sõna järgi elama. Kirikus saame Talle ligemale ja kirikuõpetaja võib kõiki aidata selles suhtes.

Kui me esiteks läksime kirikusse, mõtlesime, et küll on veel palju aega 1. maini — see ei jõua kunagi kohale. Aga nüüd ma olen juba leeritatud ja mõtlen, et küll on imelik, et aasta läks mööda nii kiiresti. Nüüd mul on isegi imelik tunne kui saan pühapäeva hommikul magada, sest ma ei ole veel sellega harjunud. Ma arvan, et kõige raskem oli kuu laupäeva õhtul oli pidu, aga pidid ikka minema pühapäeva hommikul leeritundi. Ainuke asi, mis aitas oli see, et kõik teadsid, et sõbrad olid ka peol ja pidid ka hommikul kirikusse minema. Ma tean, et paljud peaaegu jäid magama, sest olid olnud liiga kaua üleval eelmisel õhtul.

Me olime kõik üllatunud, et leeripäev jõudis nii kiiresti kohale ja olime päris närvilised, et võibolla unustame usutunnistuse ära või kukume treppidest alla ja kõik hakkavad naerma! Aga õpetaja Taul ütles meile, et mitte muretseda, et me tuleme kõigega toime.

Enne kui jõudsime närviliseks minna leidsime, et seisime juba altari ees. Me ütlesime usutunnistuse, vastasime küsimustele ja tüdrukud laulsid koos „Lootuse" koorига. Siis ütlesime Meie Isa palve ja viimaks põlvitasime altari ees armulaua jagamiseks. Muidugi oli vahepeal jutlus ja laulud, aga mulle tundus, et see kõik läks väga kiiresti.

Lõppude-lõpuks kõndisime kirikust kahekaupa välja ja kõik sugulased ja sõbrad andsid meile palju lilli. Kõik lahkusid kirikust ja läksid siis erinevatele pidudele, kus sai süüa, juua, laulda kui ka tantsida. Peale seda tehti kingitused lahti ja siis tuli rohkem tantsida. Kui päev oli lõppenud, siis läksid kõik leerilapsed, sõbrad ning sugulased ühe leerilapse majja ja pidu kestis hommikuni!

Mul on siiski raske uskuda, et leer on juba läbi, aga mul on hea meel, et ma käisin leeris. Seal õppisin ma palju luteri usust, kuid sain ka uusi sõpru, kes said mu leeriõdedeks ja -vendadeks.

Sandra Rannu

Saja-aastaseid kultuuritegelasi

9. jaanuaril täitus eesti etnograafi **Helmi Kurriku** 100. sünniaasta. Ta sündis Tartus 1883. a. köstri tütrena. Õppis Peterburis kodukooliõpetajaks, kellena töötas Venemaal, Soomes ja Prantsusmaal. Aastail 1911—14 oli Valgas Kommertskooli õpetaja. Järgneva sõja ajal töötas Tartus Punase Risti õena. Lõpetas 1935. a. Tartu ülikooli mag. phil. kraadiga etnograafia erialal. 1928. a. alates töötas Eesti Rahva Muuseumis, olles 1931. a. selle abijuhataja ja hiljem rahvateadusliku osakonna assistent. Ta on kirjutanud rea rahvateaduslikke töid: „Näärikroonid" (1928), „Kama" (1929), „Eesti pitsid" (1931), „Kõlavöö Eestis" (1932), „Villased meeste vööd" (1937). Tema peamiseks tööks on raamat „Eesti rahvarõivad" (1938), mis on praegu kõigi rahvarõivaste tegijate ja rahvakultuuri viljelejate teadmiste nurgakiviks.

1944. a. põgenes Saksamaale. 1947—48 töötas inglaste poolt ülalpeetavas haiglas. 1951 emigreerus USA-sse, kus töötas lühikest aega majaabilisena ja oli selle järel õe koduhoidjaks. Ta suri 13. juulil 1960. a. Palo Altos Kalifornias. Tema järeljäänud käsikirjad, kogutud rahvamustrid jt. on saadetud Stokholmi Balti Arhiivi.

☆

30. jaanuaril täitus eesti helilooja **Peeter Süda** 100. sünniaasta. Ta sündis 1883. a. Saaremaal Lümanda vallas Tammiku külas. Muusikahuviline isa oli muretsenud koju külameistri poolt 1874. a. valmistatud oreli, millel noor Peeter mängis juba 4—5-aastasena. Hiljem käis Kihelkonna kiriku köstri Ado Knapsi orelimängu kuulamas, kes lubas ka noori muusikahuvilisi orelil mängida.

Üldhariduse sai Lümanda ministeeriumikoolis ja hiljem Kuressaare linnakoolis. 1902. a. sooritas ta sisseastumiseksamid Peterburi konservatooriumis orelimängus ja improvisatsioonis. Süda sai põhjaliku väljaõppe prof. L. Homiliuse, J. Handshini juures, tutvudes seal uuema orelitehnikaga.

1912. a. asus Süda Tallinna, kus andis muusikatunde, esinedes selle kõrval ka mõnel kontserdil Jaani kirikus ja „Estonia" konsertsaalis. 1913. a. oli Süda esimene eesti orelikunstnik, kes andis kontserdi uue kontsertsaali orelil.

Kui 1919. a. M. Lüdigi ja Topmani algatusel asutati Tallinna Konservatoorium, siis kutsuti Süda sinna oreli- ja kompositsiooni õpetajaks. 25. juulil 1920 haigestus Süda tol ajal Tallinnas möllanud verisesse kõhutõppe ja suri 3. aug. 1920. a., olles ainult 37-aastane.

Süda loomingus on ainult üks koorilaul „Linakitkuja", ka üksikud soololaulud, tema peamine looming on oreliteosed, arvult seitse. Tal oli rohkesti kavatsusi ja poolelijäänud töid. Ta olevat loonud ka rohkem segakoorilaule, kuid need olid olnud Mart Saare käes ja põlesid 1920. a. Tartus koos Saare oma teostega.

☆

3. veebruaril täitus eesti õpetajal ja geograafil **Jakob Kentsil** 100. sünniaasta. Ta sündis Lehtses. Lõpetas 1930. a. Tartu ülikooli, saavutas magistrikraadi 1934. a. On Eesti koolidele kirjutanud mitmed maateaduse õpikud, mille kaudu eesti noored tutvusid maailmaga. Ta on avaldanud ligemale 30 geograafiaõpikut ja uurimust kooligeograafia ning Eesti geograafia alal, uurides sealhulgas ka kohanimesid. Tema teaduslikest töist on märkimisväärseim „Kooligeograafia olemus, sisu ja meetodid" (1936).

Peale sõja ta töötas Tartu ülikooli geograafiakateedri juhatajana kuni suri 22. septembril 1947.

KODUMAA UUDISED

Matsalu looduskaitseala on üks suuremaid Balti riikides. Alates tänavu kevadest lubatakse loodussõpradel juba varakult Matsalusse tulla. Palivere Ehitusmaterjalide Tehase töömehed taastasid kümme aastat tühjana seisnud Haeska mõisahoone ja nüüd võidakse korraldada sinna ekskursioone, kus võidakse luikede, haneliste ja laglede topiseid vitriinides vaadata. Hoone teisel korrusel demonstreeritakse ekskursioonidele audiovisuaalprogrammi, värvislaide ja nende juurde lindude hääli. Üks tund on ekskursioonidele ette nähtud mõisahoones, teine Haeska rannas, kus võib oma silmaga linde jälgida.

Eriti elav lindude tegevus on maikuus. Siis rändavad Matsalust läbi luiged; heal kevadel on neid loendatud 12.000. Linnuhuvilistel pole omapead lubatud randa minna, enne tuleb Penijõele, Matsalu Riikliku Looduskaitseala keskusse ette teatada, määratud ajaks Haeskas kohal olla ja usaldada end paariks tunniks giidi hooleks. Külalisi võetakse vastu esmaspäevast laupäevani, pühapäeval puhatakse.

Plaanis on ka vana Matsalu mõis lahe lõunakaldal korda seada, siis asutatakse sinna looduskaitseala keskus ja Matsalu lahe lõunakalda baasipunkt.

☆

Aastaid on olnud loomakasvatajaile probleemiks söödakärude, kühvlite, kettide, lüpsikute, pesemisharjade ja muu varustuse saamine, kuhu lisanduvad veel farmiseadmete varuosad. Nüüd on Eesti Pimedate Ühingu õppe- ja tootmiskombinaat hakanud tegema kõiki soovitud pesemisharju. Esialgul on uus kaup läinud majandeisse ega pole suunatud kauplustesse, kus neid ka individuaalloomapidajad võiksid osta. Söödakärusid olevat nüüd varustatud kuullaagritega, mis kergendavad tööd. Kuigi mullu jäid paljud ilma kühvleist, pangedest ja lüpsikuist, pidavat neid tänavu jätkuma. Lahendamata on jäänud kurnamismaterjali, okastraadi ja loomakettidega varustamine; viimaseid küll tehtavat Eestis, aga nende kvaliteet olevat liiga nigel suurema looma lõas hoidmiseks.

Ontario

STANDING COMMITTEE ON SOCIAL DEVELOPMENT

UURIMINE — VÄGIVALD PEREKONNAS: LASTE KURITARVITUS

The Standing Committee on Social Development jatkab kuritarvituse küsimuse jälgimist laste juures alates teisipäevast, 6. septembrist 1983 Queen's Park'is Torontos.

Et ette valmistada mitmeid erinevaid punkte sisaldav raport sellise tähtsa ja pakilise küsimuse osas, siis palub komitee saata kirjalikke ettepanekuid üksikisikuilt, gruppidelt ja organisatsioonidelt. Kõik kirjad peavad olema antud komitee ametnikule (Clerk) hiljemalt reedeks, 19. augustiks 1983. Palved suuliseks esituseks peaksid olema saadetud otse „Clerk of the Committee'le" kaalumiseks neljapäevaks, 30. juuniks 1983.

Alan M. Robinson, M.P.P.
Chairman

Lynn Mellor
Clerk of Committee

Room 110, Legislative Building
Queen's Park
Toronto, Ontario M7A 1A2
Telephone: (416) 965-5774

„VABA EESTLANE" on vabade eestlaste häälekandja

VABA EESTLANE

Ilmub 2 korda nädalas — teisipäeval ja neljapäeval

Neljapäeval, 16. juunil 1983 — Thursday, June 16, 1983

TORONTO LINN TEADAANNE RAHVALE

AKNALINGI PANEMISE SEADELDIS MITME KORTERIGA ELAMUTES

Siinjuures teadaanne istungist, mis toimus 22. aprillil 1983, kus Toronto linna nõukogu seadustas sundmääruse „By-law" nr. 323-83 — "A By-law to further amend The Housing By-law, as amended," järgmiselt:

1. Linnavalitsuse määrus nr. 73-68, olles „The Housing By-law" parandatud kujul, on veel parandatud lisades osale nr. 29 (Section 29) järgnevat:

„(10) Hoolimata sellest, mida sisaldab see määrus, iga agen, mida on võimalik avada mitme korteriga elamus, peab olema varustatud automaatse kinnitamise seadeldisega, mis:

(a) võimaldab avada akent ainult maksimum 4 tolli,

(b) ei saa võtta eest ära või lükata kõrvale muidu, kui võtmega või selleks otstarbeks vastava tööriistaga.

(11) Määrus (10) pole kehtiv akna kohta, mis avaneb rõdule või välis-kotta.

(12) Määrus (10) pole kehtiv esimese, teise või kolmanda korruse akende kohta või korruse osas, mis asub allpool esimest korrust mitme korteriga elamus.

(13) Selgituseks (10) ja (12) alarühma määruse osas: Majakorrus („storey") tähendab seda osa ehitusest, mis asetseb ühest põrandapinnast kuni ülevalpool oleva teise põranda ülemise pinnani, ja kui pole enam põrandat ülevalpool, siis see osa, mis asub alumise põrandapinna ja peal asetseva lae vahel.
Esimene korrus („first storey") tähendab korrust, mis on maapinnale kõige lähemal ja mille lagi on rohkem kui 6 jalga ülevalpool maapinda, ja kõrgemad korrused on nummerdatud tavalises järjekorras lugedes ülespoole. „Grade" tähendab keskmist maapinna kõrgust, kus on ettenähtud või lõpetatud ehituse välisseinad."

2. See seadus jõustub 1. oktoobril 1983.

Roy V. Henderson
City Clerk

Tulge SUVIHARI '83 pidustusele!

KUIDAS SAADA SEEDRIORULE

Toronto suunast tulijatel võtta Hwy. 401 West, ning sellega sõita kuni teeni, mis näitab — nr. 6 North — Guelph. Seal pöörata paremale, ning nr. 6-ga North sõita umbes 16 km. kuni tuleb tee nr. 7 risti vastu. (Liiklustuled). Pöörata vasakule ning sõita umbes 2 km. kuni järgmiste liiklustuledeni ja seal pöörata paremale viivale teele, mis märgitud — 86 West — Elmira. Sellega sõita ca. 9 km., kuni tuleb teesilt (mitte väga suur) — Pilkington Conc. Road 4—5, sealt pöörata paremale ning sellega sõita umbes 10 km. ning oletegi Seedrioru väravas. Olgu siinjuures märgitud, et viimane osa sellest teest on uuesti ehitatud — enam ei ole neid järske kurve enne sildu, vaid uus tee viib otse mäest alla sildadeni. (Sini-must-valge teetähis on enne mäest alla minekut).

Buffalost ja Hamiltoni suunast sõitjatel: Buffalost sõita QE-ga, üle Burlingtoni kõrgsilla, kuni jõuate Hwy. 403 otsani, sealt keerata vasakule ja sellega kuni teesilt näitab nr. 6 North, sealt pöörata paremale ja nr. 6-ga sõita kuni Hwy 401-ni. Sealt võtta 401 West ja sellega (umbes 4 km) kuni teesilt näitab — nr. 6 North, — Cuelph, pöörata paremale ja sealt edasi — loe ülalolevat teejuhist.

Detroit'i ja Londoni suunast sõitjatel tulla Hwy 401 East, kuni jõuate teesildini nr. 6 North — Guelph ja sealt edasi nagu eelpool kirjeldatud. Nendele, kes tunnevad kõrvalteid on tee muidugi natukene lühem, võõrastel aga jälgida käesolevat teejuhist, et vältida asjatut ringiekslemist.

Nägemiseni Seedriorul!

E.T.

Riin Rivanool

PARANDUSED

Mõni inimene ei paranda oma maja kunagi, teine jälle taob, haamerdab, nühib ja värvib alalõpmata ja mõni on niisugune, kes kutsub parandajad või ametmehed kohe välja kui midagi katki on ja ise ei liiguta lillegi.

Arukeste August on sihuke mees, et tema ei kannata ootamist. Ametmeestega on aga nii, et enamasti nemad paugupealt kohale ei tule, kui aga lõpuks tulevadki, siis võtavad oma töö ja tegemiste eest hiiglama hinda ja sellesama pärast siis August katsub mitmesugused kodused hädadki ise ära õiendada.

Kord hakkas köögis laest vett alla tilkuma. Algul tilkus, pärast tuli jubi pisikese sorinaga nii, et Annike pidi mustaveepange alla panema ja valvekorras olema, et vesi pikapeale põrandale üle ei jookseks.

„Vannivee toru teise korruse lae vahel peab katki olema, sealt kohalt just tilgub ja muud see olla ei saa," arvas August, haaras haamri, peitli ja muud tööriistad, lõhkus tilkumise koha pealt köögilae laialt ära ja lootis ülesleida katkise veetoru. Toru oli aga terve, pealtki täiesti kuiv, ent vesi tilkus endist viisi edasi.

Ametmees sai välja kutsutud, see vaatas teise korruse vannitoas veidi ringi, keeras pisikese mutrivõtmega paar tiiru ja ütles:

„Üks keskküttе radiaatori ventiil oli veidi lahti, nüüd on asi korras."

Korras muidugi! Vee tilkumine jäi otsemaid ära ja lõhutud köögilae krohvijad-parandajad sai August kohale „ükskõik millise hinna eest" kiirabi korras ja otsekohe.

Sellest radiaatoriventiilist ega köögilaest Arukeste majas edaspidi keegi kõnelda ei tihanud ja see on igas majapidamises hea, kui inimesed vahest vaikida oskavad.

Mõned ajad hiljem jäi Arukeste majas terve mustaveetorustik ja kogu see ärajooksu süsteem umbesse. Midagi kuskilt alla ei läinud, vaid ajas keldris kõik allalastava hullupööra põrandale, nii et sõida seal või paadiga.

Torustiku kinnijäämises kahtlustati küll Annikese paksurasvalist panniloputust või hommikuse pudrupoti pesuvett koos peenikese herkulopaksuga, aga ega sa solgivett enam sorteerida ei saa ja nii ei võinud päris kindlasti Annikese suunas näpuga ka näidata.

Sedapuhku lõhkus siis August ära keldripõranda, sai kätte toruotsa ja ajas sealt sellise vedruga puurimisvärgi sisse. Ummistust ta lahti ei saanud vaid murdis hoopis selle puurimisvärgi traadi pooleks ja selle eesots jäigi torusse sisse ja ära tema kaduski.

Torumehed said välja kutsutud. Need pistsid oma suured puurid torustikku hoopis põranda pealt sisse ja kuulutasid:

„Ei selleks olnud vaja põrandat lõhkuda!"

Selleks korraks saadi torustik lahti küll, aga kui te arvate, et jällegi lasi August põranda kibekiiresti ära parandada ja lõhkumistöö oli asjatu, siis te sedapuhku eksite. Annikese jutu järgi olid asjad hoopis nii:

„Teadagi, inimene õpib kogu eluaja. Vahe on vaid selles, et mõni võtab õpetust sellest, mis teised juba enne avastanud on, teine aga õpib kogemuste varal. August kuulub nende viimaste hulka, tema tarkus tuleb ränka teed pidi ja omaenese otseste katsetamiste järgi. Sedapuhku juhtus nii nagu Augustile õnneks, et enne kui keldrikaevandus täis ajada ja uus põrand ära valada jõuti, jäi torustik uuesti kinni. Tuli välja, et jah, tõepoolest jah, keldripõrand tuleb täiesti lahti kaevata, sest torudesse olid pugenud lähedase puu juured ja nende vastu ei aidanud muud, kui et vanad torud võeti välja ja pandi uued asemele. Aga kuna see pahandusepuu, mis juured torudesse ajas, kuulub linnale, siis peab linnavalitsus kõik need rängad kaevamised ja parandamised välja maksma."

Tõepoolest, see oli triumf ja Annike võis oma loo hellitaval häälel lõpetada:

„Minu August teab, mida ta teeb ja kõike teeb tema ka alati targasti. Sealjuures tuleb Augusti tarkus aina kogemustest ja see on hea, üks väga väärt ja tulutoov tarkus."

Toredad on naised, kes oma meestest kunagi midagi halba ei räägi.

Eesti marginäitus Austraalias

Sydney Eesti Margiring korraldab 31. juulil s.a. Sydney Eesti Majas järjekordse eesti marginäituse, kuhu on kutsutud esinema ka margikogujad nooremaist aastakäikudest 14 kuni 22-aastani. Seni korraldatud marginäitused 1978. ja 1981. aastal õnnestusid hästi, tuues kokku hulga margihuvilisi ja sama loodetakse ka käesoleval juhul. Marginäituse puhul ilmub mälestusümbrik, sel korral väga piiratud arvul. Ümbrikul esineb Eesti Vabariigi postmark viikinglaevaga Austraalia mandri piirjoonte taustal. Mälestusümbrikku saab ette tellida kuni 20. juulini aadressil: Sydney Eesti Margiring, P.O. Box 147, Darlinghurst, NSW, 2010, Austraalia, hinnaga a üks austraalia dollar, lisaks saatekulu lennupostiga üks dollar iga kahe ümbriku kohta. Ümbrikud tembeldatakse näituse eritempliga.

Värskemad uudised loete „VABA EESTLASEST"

N. Liit ja USA arutlevad Liibanoni probleemi

WASHINGTON — USA ja N. Liidul on omavahel olnud tõsiseid arutlusi Liibanoni küsimuse üle ja tõenäoliselt võivat neid veelgi pidada. USA Kesk-Ida saadik Morris Draper on „põhiliselt optimistlik", et tema ja ta kaaslane Philip Habib võiksid Süüriat mõjutada vägede Liibanonist ära viimiseks, samuti nagu saavutati kokkulepe Iisraeli ja Liibanoni vahel.

Kuid Draper eitas, et USA töötaks N. Liiduga selliselt, et N. Liit oleks osaline võimalikus tulemuses, mille kohaselt Süüria, PLO ja Iisrael lahkuksid Liibanonist. Draper ütles, et USA pidi olukorra üle N. Liiduga rääkima, kuna seal on riskantseid arengu võimalusi, kui Süüria asetaks oma pinnale N. Liidu SAM-5 maapinnalt tulistatavaid õhutõrjerakette, mis on mehitatud venelastega.

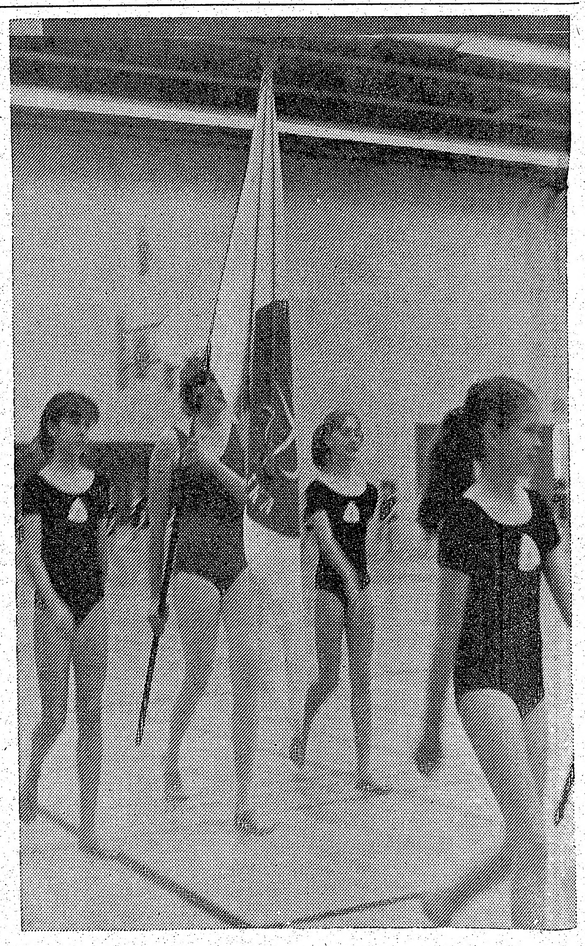

Moodsa rütmilise võimlemise kooli „Ritmika" kevadisel esinemisel toimus arvuka õpilaskonna paraad, mille ees kanti kooli lippu.

Foto: Vaba Eestlane

Kissinger ründab rahuliikumisi

WORMS — Endine USA välisminister Henry Kissinger on asunud ründama rahuorganisatsioone Lääne-Euroopas, hoiatades neid, et kuigi nende eesmärgiks on rahu, siiski neid kasutatakse nende tooruse tõttu. Rahu peab olema seotud vabadusega, ja tuumarelvade kartus peab olema seotud õiguse mõistega või see koosneks ainult ähvardusist ja ebakindlusest.

Venelaste „ussitanud" saatkond

Nõukogude saatkonna rahval Pariisis peavad olema head närvid, sest siin leiutatakse pidevalt ebameeldivaid vahendeid nende kiusamiseks.

Hiljuti toimus meeleavaldus Prony tänavas asuva konsulaadi ees, kus prantsuse juudid seletasid, et nad ei loobu võitlusest Nõukogude Liidu vastu nii kaua kui seal veel ainult ühtainsat juuti vastu tema tahtmist kinni peetakse.

Konsulaadi uksi ja aknaid loobiti suurte mullalahmakatega, mis kihisesid ussidest. Ei julge mõeldagi, kust need tulid...

Juutide komitee esindaja ütles, et nad tahavad selle zhestiga „vaarao Juri Andropovile" meelde tuletada, kuidas läks Ramsesel ja egiptuse rahval kolme tuhande aasta eest, kui juutidel ei lubatud välja rännata.

Muide, on huvitav märkida, et Prony tänava konsulaat asub endise Läti ssaatkonna majas, mille venelased pärast sõda üle võtsid.

EPL

Uued soodustused Wintario pileteile

Half Back (pool tagasi) programm, millega need loteriipiletid, mis ei võitnud, võidakse kasutada kultuurilisteks toetusteks ja ostjaile säästudeks, tõi kanada raamatute ostjaile ja kirjastajaile väga palju tulu.

Alates 1. juunist, milliseks ajaks lõppes raamatute ostmisel soodustuste saamine, on uuteks soodustuste aladeks muuseumide ja kunstigaleriide külastamine. Wintario pileteid võidakse kasutada muuseumite juures aastase liikmemaksu tasumiseks või ühekordseks külastamiseks. Normiks on aastase liikmemaksu $5.00 või rohkema puhul pool sellest, kuid mitte üle $10.00. Sissepääsude puhul arvestatakse iga pileti väärtuseks 50 centi. Kehtivad on kõik piletid 5. mai või hilisema kuupäevaga. Programmi ei kuulu Art Gallery of Ontario, Royal Ontario Museum, McMichael Canadian Collection, Ontario Science Centre, Royal Botanical Gardens ja Black Creek Pioneer Village.

Teiselt poolt on programmi laiendatud Ontarios ilmuvate ajakirjade tellimiseks. Zhürii on valinud välja 46 ajakirja igalt alalt, mille tellimiselt arvestatakse jällegi poole hinnaga või kuni $15.00 uutelt tellimistelt. Ajakirjade programm on Ontario ajakirjade ettetellimiste stimuleerimiseks, mis on vajalik väljaandmise kergendamiseks.

Paljud eestlased — majaomanikud, ei tea

et teen igasuguseid raud- ja puuaedu

kruntide ümber.

B. RISTMÄGI, tel. 759-6424

Canada Day pidustused North York raekojas

North York linna viies traditsiooniline Canada Day pidustus peetakse reedel, 1. juulil kell 12.00 päeval kuni kella 4.00-ni North York raekojas. Tänavusel pidustusel on üheks osaks mini-paraad 300 osavõtjaga, millele järgneb avatseremoonia ja 116 punase ja valge õhupalli vabastamine, mis tähendavad Kanada 116 aastat.

Kavalises osas on kaastegevad 12 etnilist gruppi Metropolitan Toronto Community Folk Art Council'i juurest, esitades tantse, laulmist ja muusikat kella 1-st kuni 3-ni. Linna poolt pakutakse vabu „sooje koeri" ja karastusjooke. Vihmase ilma puhul peetakse pidustused raekojas, 5100 Yonge St. Osavõtt on kõigile vaba.

Walesa lubab kohata paavsti

VARSSAVI — Paavst Johannes Paulus II ja endise Solidaarsuse ametiühingu juht Lech Walesa tahavad iga hinna eest kohtuda paavsti kaheksapäevase Poola külaskäigu ajal, vaatamata et politsei on otsustanud seda vältida. Valitsus on keelanud kõik kohtumised paavsti ja eraisikute vahel. Walesal keelati lahkuda oma töökohalt Gdanski laevaehitusest, kuid ta on siiski öelnud, et vaatamata keelule kavatseb ta paavstiga kokku saada.

BON AIR APPLIANCE SERVICE

PARANDAME

külmutuskappe ja pliite — igat liiki
★ 31 aastat tööpraktikat ★
Tel. 533-9334

Eesti Sihtkapital Kanadas

Annetused, testamendi-pärandused ja mälestusfondid on tulumaksuvabad. Suunake oma annetused noortele ja teistele eesti organisatsioonidele

Eesti Sihtkapital Kanadas

kaudu tulumaksuvaba kviitungi saamiseks. — Eesti Maja, 958 Broadview Ave. Toronto, Ont. M4K 2R6

Meeskond jõi, naissõber juhtis rongi

WASHINGTON — 28. septembril möödunud aastal oli Livingstone linnakese juures rongiõnnetus, kus linnaelanikud tuli evakueerida ja tekkis rida tulekahjusid ja plahvatusi, mis tekitas kahjustusi 12 miljoni dollari ulatuses. Nüüd on selgunud, et üks naissõber juhtis rongi sel ajal kui kaks rongijuhti purjutasid.

THE SCANDINAVIAN SHOPPE
OLEME KOLINUD
235 Danforth Ave., Toronto
Telefon 469-3886